

MĚSTO PŘÍBRAM

SROVNÁVACÍ ANALÝZA 2016

Ing. Věra Kameníčková, CSc., RNDr. Luděk Mácha, Ing. Ondřej Piroháníč, CSc.

© 2017

OBSAH

1. SHRUTÍ	2
2. ÚVOD	5
2.1. DEMOGRAFIE	5
2.2. VYBRANÉ CHARAKTERISTIKY PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ	7
2.3. BANKROTÝ	10
3. RATING	11
4. METODICKÉ POZNÁMKY	16
5. ROK 2016	17
6. OBDOBÍ LET 2013 – 2016	20
6.1. PŘÍJMY	20
6.1.1. Daňové příjmy	24
6.1.2. Nedaňové příjmy	28
6.1.3. Kapitálové příjmy	30
6.1.4. Dotace	31
6.2. VÝDAJE	35
6.2.1. Běžné výdaje	35
6.2.2. Kapitálové výdaje	39
6.3. ODVĚTOVÁ STRUKTURA VÝDAJŮ	42
6.3.1. Výdaje na služby pro obyvatelstvo	44
6.3.2. Výdaje na správu	50
6.3.3. Výdaje na průmysl a ostatní odvětví	50
6.3.4. Výdaje na sociální péči	53
6.3.5. Výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek	54
6.3.6. Kapitálové výdaje podle odvětví	54
6.4. VYBRANÉ FINANČNÍ UKAZATELE	58
6.4.1. Dluh	58
6.4.2. Krátkodobý finanční majetek	59
6.4.3. Cizí zdroje	60
6.4.4. Dlouhodobý hmotný majetek	61
6.4.5. Dlouhodobý finanční majetek	62
6.4.6. Likvidita	62
7. PŘÍLOHY	65
7.1. IRATINGOVÝ CERTIFIKÁT ZA ROK 2016	65
7.2. KOMENTÁŘ K IRATINGOVÉMU HODNOCENÍ ZA ROK 2016	66
7.3. INTERPRETACE IRATINGOVÝCH STUPŇŮ	69
7.4. TABULKY	70
7.5. GRAFY	70
7.6. SEZNAM MĚST VE VELIKOSTNÍ KATEGORII 20 000 – 49 999 OBYVATEL	72

1. SHRnutí

Příbram hospodařila v posledních letech s dobrými výsledky. V souhrnu za poslední čtyři roky vykázala přebytek ve výši 163 milionu Kč a ušetřila tak více než 6 % svých rozpočtových příjmů v daném období. Saldo rozpočtu se postupně zlepšovalo a v samotném roce 2016 uspořila Příbram celou pětinu svých ročních příjmů.

Podepsala se na tom specifika rozpočtového vývoje v tomto roce, zejména opožděný nástup nového programovacího období pro čerpání dotací Evropské unie. Poměrně razantní meziroční snížení investičních dotací vyústilo v ještě rychlejší pokles objemu kapitálových výdajů a v již zmíněný značný přebytek rozpočtu. Výpadek dotací v roce 2016 se Příbrami podařilo více než kompenzovat přírůstkem dalších příjmových položek, a to zejména daňových a v menší míře i nedaňových. Takže její příjmy se meziročně na rozdíl od souhrnu všech obcí meziročně nesnížily.

Rok 2016 je jediným v posledních čtyřech letech, ve kterém Příbram svými příjmy v přepočtu na obyvatele předstihla průměr za srovnatelná města. K růstu celkových příjmů v Příbrami přispěl i poměrně razantní růst výnosu daně z nemovitých věcí, a to na téměř dvojnásobek hodnoty z předchozího roku.

Příbram získala v průměru ročně na obyvatele o 1 668 Kč méně než srovnatelná města, rozdíl v celkových výdajích byl nižší. To se promítlo i do nižšího podílu souhrnného salda rozpočtu na celkových příjmech v Příbrami oproti srovnatelným městům. Ta ušetřila kumulativně za celé období 8 % celkových příjmů, v Příbrami to bylo o dva procentní body méně.

Tyto peníze obvykle slouží jako rezerva na nepředvídatelné výdaje či nečekaný výpadek v příjmech, případně pro budoucí investiční projekty. Odpověď na otázku, jak vysoká by tato rezerva měla být, je velmi obtížná. Obecně však platí, že rozpočet územní jednotky by měl být ve střednědobém horizontu vyrovnaný.

Příbramský rozpočet vykazoval v posledních čtyřech letech o dva procentní body nižší podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích než města v dané velikostní kategorii. Tento podíl však není příliš nízký, navíc se až do roku 2015 zvyšoval. Pokles v roce 2016 zažilo značné množství obcí. Zajímavá je skutečnost, že měřeno průměrem za poslední čtyři roky a v přepočtu na obyvatele, byl odstup Příbrami u kapitálových výdajů nižší než u výdajů běžných.

Ve struktuře příjmů Příbrami hrály dotace o něco větší roli než ve srovnatelných městech, i když to platí spíše o investičních dotacích než o dotacích neinvestičních. Příbram rovněž vykazala nižší podíl nedaňových příjmů a výnosů z prodeje městského majetku.

Běžný rozpočet Příbrami skončil v každém z posledních čtyř let přebytkem. Totéž platí i pro srovnatelná města s tím, že podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech byl v Příbrami o tři procentní body nižší než ve srovnatelných městech.

Největší část běžných výdajů směřovala na transfery příspěvkovým organizacím. Ty tvořily v průměru necelých 40 % běžných výdajů, u srovnatelných měst to bylo jen o něco více než jedna pětina. V přepočtu na obyvatele to bylo 5 471 Kč v Příbrami a 3 309 Kč ve srovnatelných městech. Další významnou výdajovou položkou byly náklady spojené se zaměstnanci, které se na celkových běžných výdajích podílely 18 % a tento podíl měla v zásadě i srovnatelná města. Ta věnovala podstatně větší část běžných výdajů na nákup služeb (19 % objemu běžných výdajů), což je oblast, která se v Příbrami podílela jen 7 %.

Příbram utratila v přepočtu na obyvatele více na vzdělávání a na kulturu, nejvyšší převahu nad ostatními městy však nalezneme u výdajů na komunální služby. Nižší úroveň výdajů měla v oblasti tělovýchovy a zájmové činnosti a bytového hospodářství. Srovnatelná města vykazala největší převahu u výdajů na ochranu životního prostředí, což patrně souvisí s odlišným přístupem k úhradě nákladů na svoz a nezávadnou likvidaci komunálního odpadu.

Příbram se od srovnatelných měst zřetelně odlišuje objemem dluhu připadajícího na jednoho obyvatele a rovněž jeho vývojem mezi rokem 2013 a 2016. Koncem roku 2016 vykazala Příbram dluh ve výši 14,5 milionu Kč. Jeho objem se mezi rokem 2013 a 2016 podstatně snížil, a to o 62 %. Přitom mezi rokem 2013 a 2014 dluh Příbrami vzrostl téměř o třetinu. Největší pokles nastal v roce 2015, o rok později byl mírnější.

Dluh srovnatelných měst v daném období rovněž poklesl, avšak pouze o 27 %. V přepočtu na obyvatele dosáhl dluh Příbrami v roce 2016 výše 438 Kč, zatímco dluh srovnatelných měst byl osmkrát vyšší. V důsledku razantního poklesu dluhu dosáhl podíl cizích zdrojů ve struktuře majetku Příbrami v roce 2016 pouhé 1 %. U srovnatelných měst to bylo šestkrát tolik. Uvedený podíl v Příbrami nepřesáhl v posledních čtyřech letech 3 %. To již vzbuzuje otázku, zda politika dluhu není v Příbrami až příliš

konzervativní. Zejména v době, kdy obce mohou získat bankovní úvěr za velmi příznivých podmínek, které nemusejí trvat dlouho.

Souběžně s poklesem dluhu mezi rokem 2013 a 2016 vykázala Příbram růst krátkodobého finančního majetku. V přepočtu na obyvatele byl finanční majetek koncem roku 2016 sice nižší než u srovnatelných měst, avšak jeho výše byla v roce 2016 taková, že by z něj šel uhradit dluh Příbrami dokonce dvanáctkrát. Ještě v prvních dvou letech daného období byl objem krátkodobého finančního majetku Příbrami mnohem nižší, než byla výše jejího dluhu.

Likvidita Příbrami byla sice v roce 2016 vyšší než je obvyklé, ale i zde platí to, co bylo řečeno o zvláštностech rozpočtového hospodaření v tomto roce. Likvidita se v roce 2016 zvýšila i ve srovnatelných městech, avšak na nižší hodnotu, než měla Příbram.

Příbram sice disponuje vyšším objemem dlouhodobého hmotného majetku v přepočtu na obyvatele, ale na rozdíl od srovnatelných měst se jeho objem mezi rokem 2013 a 2016 prakticky nezměnil. Mnohem nižší než ve srovnatelných městech vykazuje Příbram objem finančních investic. Je to jen o něco více než pětina a tento rozdíl se objevuje v každém z posledních čtyř let.

Jestli je něco navíc, co si v rozpočtovém hospodaření Příbrami zaslouží pozornost, pak je to hospodářský výsledek. Ve dvou z posledních čtyř let dosáhl totiž záporné hodnoty. Mírný v roce 2014, podstatně vyšší v roce 2016, přičemž v roce 2013 byly náklady a výnosy v rámci hospodářského výsledku téměř vyrovnané.

2. ÚVOD

Příbram leží ve stejnojmenném okrese ve Středočeském kraji. Koncem roku 2016 mělo město 32 816 obyvatel, z nichž ženy tvořily 52 %. V okrese a v kraji se ženy na počtu obyvatel podílely shodně 51 %. Stejný podíl měly ženy v Příbrami i v roce 2013. Zde uváděné údaje se týkají údajů ke konci prosince daného roku.

2.1. Demografie

Počet obyvatel Příbrami se mezi rokem 2013 a rokem 2016 snížil o 553, resp. o 1,7 %. V okrese Příbram se počet obyvatel o 0,2 % zvýšil a počet obyvatel kraje rostl podstatně rychleji, konkrétně o 2,8 %.

V posledních čtyřech letech se mírně pozměnilo věkové složení obyvatel Příbrami. Nejmladší věková kategorie (do 14 let včetně) se na celkovém počtu podílela 14 % v roce 2016 a její podíl se ve srovnání s rokem 2013 nezměnil. Koncem roku 2016 žilo v Příbrami 4 753 osob mladších 15 let.

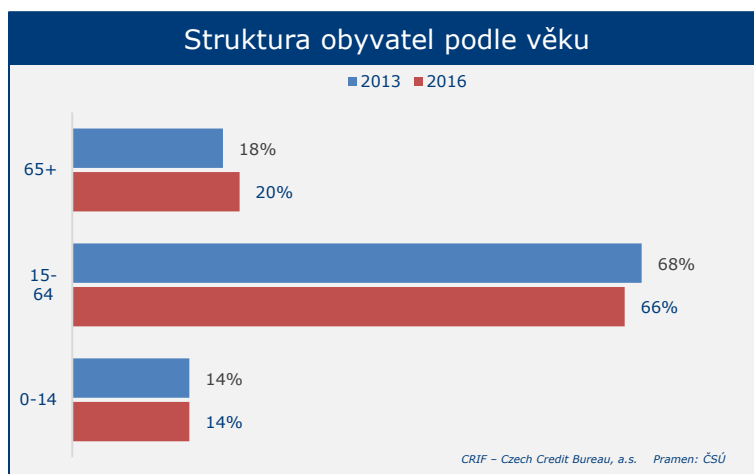
Nepočtenější skupinu tvořili lidé v produktivním věku. Její podíl na celkovém počtu obyvatel se snížil z 68 % v roce 2013 na 66 % v roce 2016. Počet obyvatel města ve věku 15 až 64 let dosáhl koncem roku 2016 výše 21 623.

Senioři (lidé ve věku 65 +) představovali pětinu obyvatel města. Jejich podíl se od roku 2013 zvýšil o dva procentní body. Koncem roku 2016 žilo v Příbrami 6 521 seniorů. V porovnání věkové struktury s okrese a s krajem měla Příbram koncem roku 2016 nejvyšší podíl seniorů a nejnižší podíl dětské složky.

Koncem roku 2016 připadlo na 100 obyvatel nejmladší a nejstarší věkové kategorie 192 lidí v produktivním věku, což je stejné jako v okrese, avšak méně než v kraji. V roce 2013 připadlo na 100 obyvatel nejmladší a nejstarší věkové kategorie 215 lidí v produktivním věku, což je o 23 více než v roce 2016 a v daném roce to bylo i více než v okrese a v kraji.

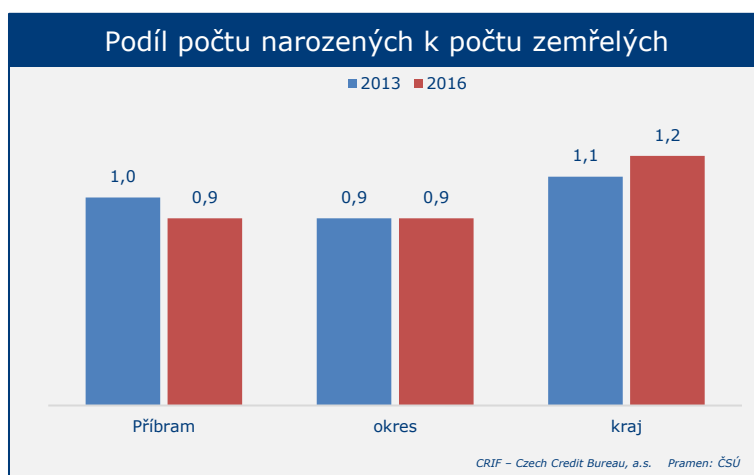
Poměrně vysoký podíl nejstarší věkové skupiny obyvatel v Příbrami vyvolává tlak na adaptaci struktury městem poskytovaných služeb. Jedná se zejména o pečovatelské služby, domy pro seniory a další.

Graf 1: Struktura obyvatel Příbrami podle věku

V roce 2016 se v Příbrami narodilo 339 dětí, což je o tři méně než v roce 2013. Počet zemřelých dosáhl výše 360, a to je o 10 více než v roce 2013. Počet zemřelých převýšil počet narozených a na 10 zemřelých připadlo tudíž jen 9 narozených. V roce 2013 byl počet narozených a zemřelých v zásadě shodný. I v rámci okresu se v tomto roce narodilo méně dětí, než byl počet zemřelých. Pouze v kraji připadlo na 10 zemřelých 12 narozených. Saldo přirozené obměny tak bylo kladné.

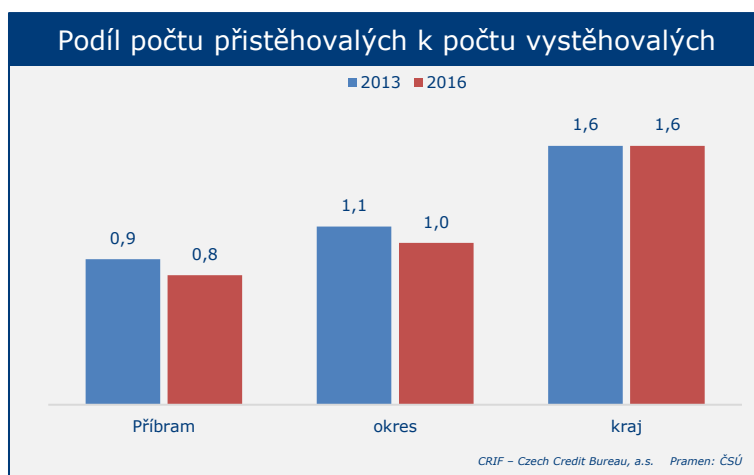
Graf 2: Podíl počtu narozených k počtu zemřelých

Kromě počtu narozených a zemřelých ovlivňuje počet obyvatel i přistěhovalectví a vystěhovalectví. V roce 2016 se do Příbrami přistěhovalo 664 osob, a to je o 73 více než v roce 2013. Vystěhovalo se 804 osob, což je o 118 osob více než v roce 2013. Migrační saldo (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých) bylo v obou letech záporné,

přičemž v roce 2016 bylo vyšší než v roce 2013. V roce 2016 se tak počet obyvatel Příbrami snížil o 148 osob, a k tomu více přispělo záporné migrační saldo než saldo přirozené obměny obyvatel.

Graf 3: Podíl počtu přistěhovalých k počtu vystěhovalých

V rámci okresu i kraje bylo migrační saldo v obou letech kladné, přičemž v kraji bylo mnohem vyšší. Vyšší počet narozených než zemřelých vykázal pouze kraj, v okrese byla situace obdobná jako v Příbrami, a to jak v roce 2016, tak i v roce 2013.

2.2. Vybrané charakteristiky podnikatelského prostředí

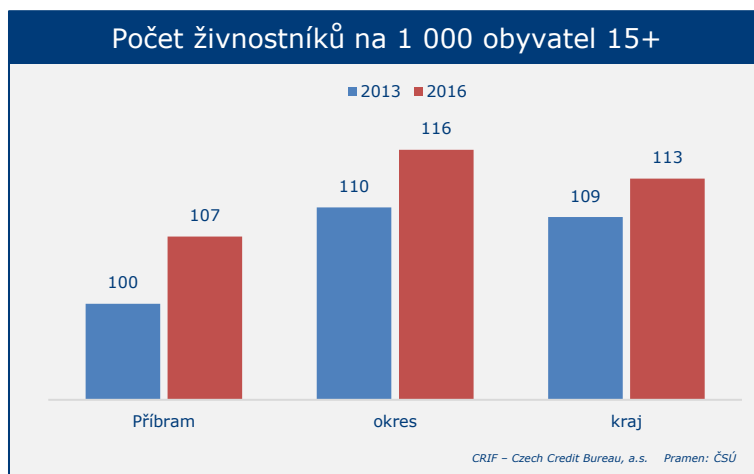
Podnikatelé přímo rozpočet města neovlivňují. Zvyšují však nejen nabídku pracovních míst, nýbrž i zboží a služeb pro obyvatele města a vytváření příznivého podnikatelského klimatu pro ostatní. Pro města je tak výhodné různou formou podnikatele podporovat a zlepšováním infrastruktury se snažit je ve městě udržet a případně přilákat další zájemce.

Koncem roku 2016 bylo v Příbrami 4 376 aktivních subjektů, tedy podnikatelů, kteří ze své činnosti odváděli daně, platili příspěvky na sociální pojištění atd. Reprezentují ty, kteří skutečně podnikali a nebyli jen registrovaní. Jejich počet se mezi rokem 2013 a 2016 snížil o 379, resp. o 8 %. K poklesu jejich počtu nedošlo pouze v Příbrami, ale také v rámci okresu (- 3 %) a kraje (- 2 %).

Téměř 70 % aktivních subjektů byli živnostníci. Koncem roku 2016 jich ve městě působilo 2 998, a to je o 115, resp. o 4 % více než v roce 2013. Jejich počet se zvýšil rovněž v rámci okresu a kraje, a to shodně o 5 %.

Koncem roku 2016 připadlo na 1 000 obyvatel starších 14 let 107 živnostníků, v roce 2013 to bylo 100 živnostníků. Je to nejnižší počet v rámci okresu (116 živnostníků) a kraje (113 živnostníků).

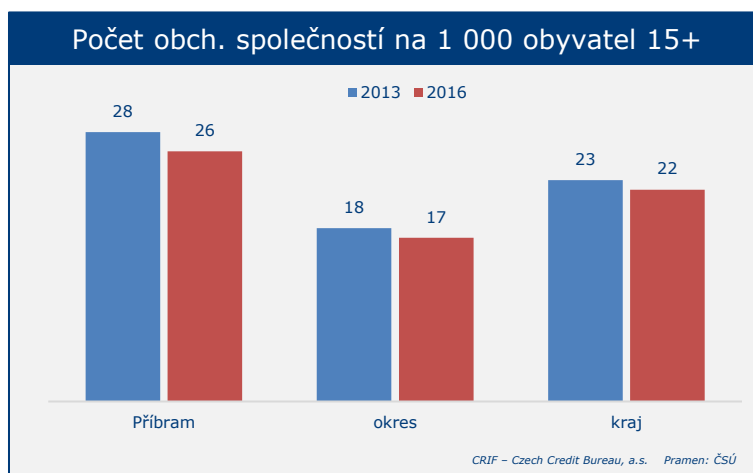

Graf 4: Počet živnostníků na 1 000 obyvatel 15+

Druhou nejpočetnější skupinou podnikatelských subjektů jsou obchodní společnosti. Na celkovém počtu aktivních subjektů se podílely 17 %. Do této skupiny patří především společnosti s ručením omezeným, dále akciové společnosti, komanditní společnosti, veřejné obchodní společnosti a družstva. Koncem roku 2016 mělo na území města sídlo 734 obchodních společností, což je o 59 společností, resp. o 7 % méně než v roce 2013. K poklesu, i když nižšímu, došlo i v rámci okresu (- 6 %) a kraje (-3 %).

Město však vykazalo nejvyšší počet obchodních společností připadajících na 1 000 obyvatel starších 14 let, a to 26. V rámci okresu připadlo na 1 000 obyvatel dané věkové kategorie 17 obchodních společností, a v kraji to bylo 22 obchodních společností.

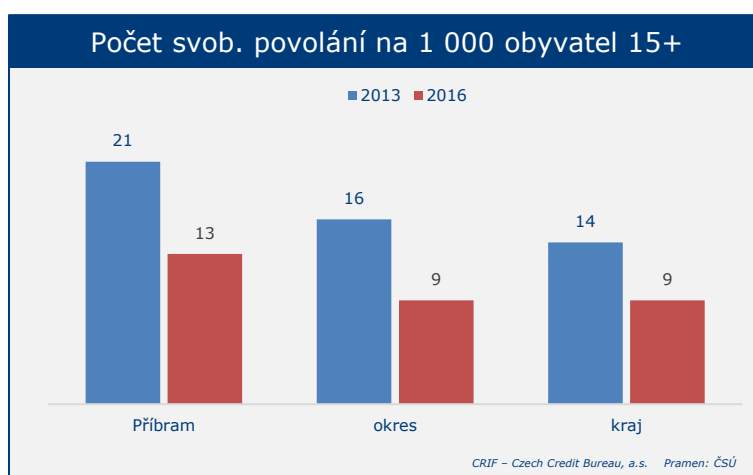

Graf 5: Počet obchodních společností na 1 000 obyvatel 15+

Z hlediska počtu tvoří třetí nejpočetnější formu samostatné výdělečné činnosti lidé se svobodným povoláním. Na počtu aktivních subjektů se podíleli 9 %. Do této skupiny se řadí např. lékaři, advokáti, auditoři, správci konkurzní podstaty, notáři, stomatologové, veterináři, umělci. Koncem roku 2016 jich na území města fungovalo 376, což je o 217, resp. o 37 % méně než v roce 2013. K ještě hlubšímu poklesu jejich počtu došlo v rámci okresu (- 41 %) a o něco lepší byla situace v rámci kraje (- 34 %).

V Příbrami připadlo na 1 000 lidí starších 14 let nejvíce osob vykonávajících svobodné povolání, a to 13. V rámci okresu i kraje to bylo shodně 9 osob se svobodným povoláním.

Graf 6: Počet svobodných povolání na 1 000 obyvatel 15+

2.3. Bankrotů

V roce 2016 bylo ve Středočeském kraji vyhlášeno 1 641 osobních bankrotů, a to je o 242 bankrotů méně než v roce 2015. Meziročně se počet osobních bankrotů v tomto kraji snížil o 13 %, což je v rámci všech krajů největší pokles. K meziročnímu snížení počtu osobních bankrotů došlo ještě v šesti krajích, v jednom se jejich počet nezměnil a ve zbývajících se zvýšil.

Na 10 000 obyvatel připadlo v tomto kraji 12 osobních bankrotů. Tento počet je v rámci krajů pátý nejnižší. Lepší výsledek vykázal kraj Vysočina, Praha, Pardubický a Zlínský kraj. V průměru za všechny kraje to bylo 15 osobních bankrotů na 10 000 obyvatel.

Bankrotů obchodních společností bylo ve Středočeském kraji v roce 2016 vyhlášeno 64, což je o 14 méně než v roce 2015. Meziročně se počet bankrotů obchodních společností snížil o 18 %, čímž Středočeský kraj obsadil páté místo v rámci všech. V jednom kraji se počet bankrotů obchodních společností meziročně nezměnil a ve dvou jejich počet naopak stoupl. Za všechny kraje se počet bankrotů obchodních společností snížil o 10 %.

Na 10 000 obchodních společností se sídlem v kraji připadlo ve Středočeském kraji 18 bankrotů. V průměru za všechny kraje to bylo 25 bankrotů. Lepší výsledek než Středočeský kraj vykázal Plzeňský kraj, Praha a Karlovarský a Zlínský kraj.

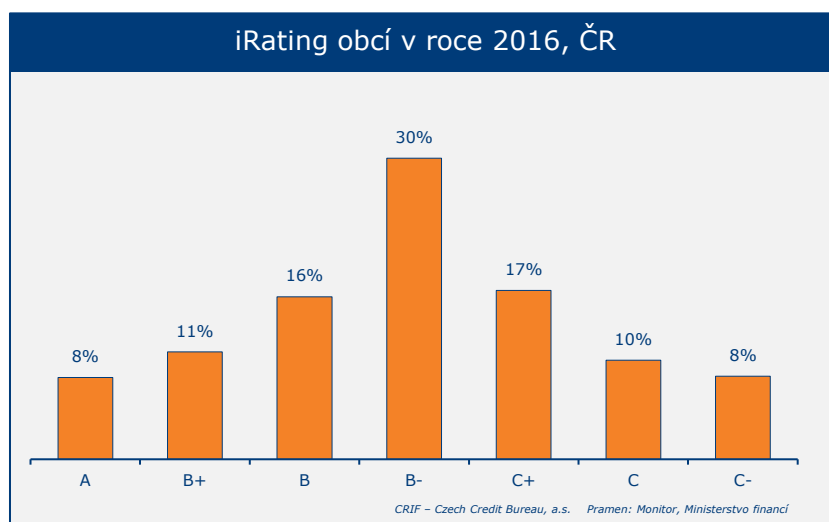
3. RATING

Ratingové hodnocení vypovídá, na rozdíl od jednotlivých ukazatelů, souhrnně o celkové ekonomické situaci obce. Jeho výsledkem je jeden údaj, který lze porovnávat jak mezi obcemi navzájem, tak i u jedné obce v čase.

iRating vzniká na základě automatizovaného výpočtu pomocí statistického modelu. Ten vyhodnocuje osmnáct finančních a sedm nefinančních ukazatelů města. Mezi finanční ukazatele se řadí např. objem dluhu a cizích zdrojů, likvidita, saldo běžného rozpočtu, závislost rozpočtu na dotacích. Z nefinančních ukazatelů využívá např. míru nezaměstnanosti, výši průměrných výdělků a podíl ekonomicky aktivních obyvatel na jejich celkovém počtu.

iRating zpracovaný společností CRIF – Czech Credit Bureau, a.s. rozděluje obce podle dosaženého stupně ratingu do sedmi skupin. Od nejlepšího hodnocení, což je stupeň A až po stupeň C-, který dostávají obce s nejvyšším rizikem, s největším ohrožením finanční stability.

V roce 2016 získalo nejvíce obcí ratingové hodnocení B-, a to 30 %. Druhou nejčetnější skupinu tvořily obce se stupněm C+. Na celkovém počtu obcí se podílely 17 %. 16 % obcí získalo hodnocení B a 11 % obcí pak stupeň B+. Desetina obcí měla stupeň C. Počet obcí s nejlepším a s nejhorším hodnocením se na celku podílel shodně 8 %.

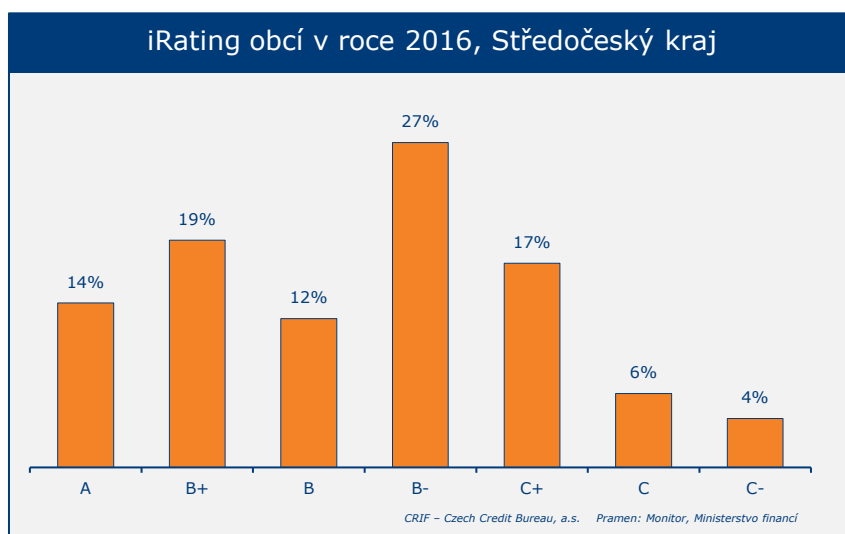

Graf 7: iRating obcí v roce 2016, ČR

V roce 2016 dopadly nejlépe obce Středočeského kraje s průměrným ratingem obcí ve výši 3,4. Na druhém místě skončily obce kraje Vysočina (3,68). Nejhorší ratingové ocenění připadlo na obce Jihomoravského kraje (4,55), následované obcemi Olomouckého kraje (4,54).

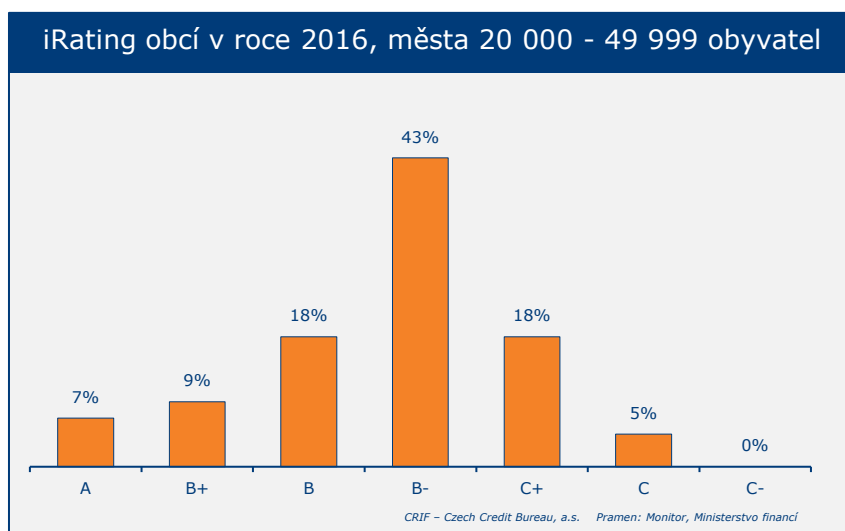
Za rozpočtové hospodaření v roce 2016 obdržela Příbram ratingový stupeň B+. Stejně hodnocení získalo v rámci Středočeského kraje 19 % obcí. Lepší výsledek než Příbram vykázalo dalších 14 % obcí tohoto kraje.

Graf 8: iRating obcí v roce 2016, Středočeský kraj

V rámci velikostní kategorie obcí s počtem obyvatel od 20 000 do 49 999 dostalo stejné hodnocení jako Příbram jen 9 % z nich. Lepší výsledek mělo pouze 7 % měst v dané velikostní kategorii.

Graf 9: iRating obcí v roce 2016, města 20 000 – 49 999 obyvatel

Rating Příbram

Silnou stránkou města Příbram je v první řadě velmi nízká zadluženost (podíl cizích zdrojů na celkových aktivech), která se navíc v uplynulých letech trvale snižovala, a to i v roce 2014, kdy se zejména u srovnatelných měst Středočeského kraje výrazně zvýšila. Zadluženost města je velmi nízká, a to jak z pohledu struktury rozvahy (poměr vlastních a cizích zdrojů), tak i z hlediska objemu bankovních úvěrů.

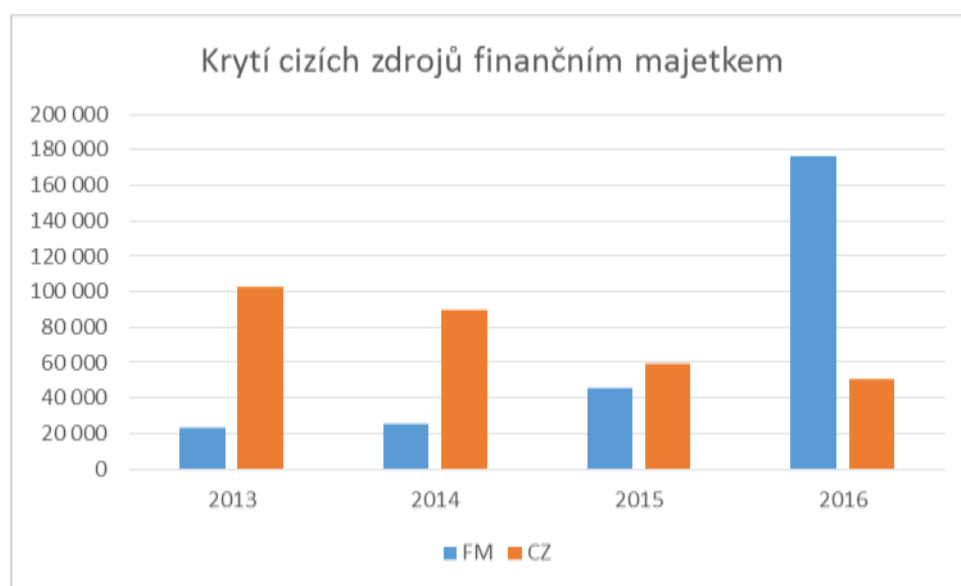
Cizí zdroje představují u Příbrami jen 1,3 % celkových pasiv, u velikostně srovnatelných měst v kraji je tento poměr 7,4 % a v celé ČR 6,5 %. Z tohoto hlediska vychází srovnání pro Příbram velmi pozitivně.

Další zajímavé srovnání nabízí poměr finančního majetku k celkovým aktivům. U Příbrami činil tento poměr 4,7 %, u srovnatelných měst kraje to bylo 3,5 % a průměr za celou ČR je 7,8%. V tomto srovnání je sice Příbram pod úrovní srovnatelných měst za celou ČR, pozoruhodná je ale dynamika růstu z 0,6 % v roce 2013.

K propadu v objemu kapitálových výdajů v přepočtu na obyvatele došlo jak u měst kraje, tak i v celé ČR. Zatímco v roce 2015 byly víceméně srovnatelné (rozdíly jsou do 400 Kč na obyvatele), došlo v roce 2016 u Příbrami k výraznějšímu propadu, rozdíl mezi srovnatelnými městy kraje a Příbramí je přibližně 1 800 Kč. To skutečně ukazuje na výrazné omezení investičních aktivit v roce 2016. Přitom přijaté investiční dotace nebyly pod úrovní srovnatelných měst.

Likvidita v minulých obdobích nepatřila mezi silné stránky města Příbram. Toto se však v roce 2016 výrazně změnilo. Zatímco v roce 2014 měla běžná likvidita (do výpočtu jsou z oběžných aktiv zahrnuty krátkodobé pohledávky a finanční majetek) hodnotu < 1, do konce roku 2016 vzrostla na sedminásobek (5,43). Zde je asi nutné hledat příčinu nižší investiční aktivity – město se pravděpodobně snažilo vytvořit si dostatečnou finanční rezervu, která pomůže překonat případné budoucí výkyvy v příjmech. Z následujícího grafu je zřejmé, že v roce 2016 po mnoha letech převyšuje finanční majetek objem veškerých cizích zdrojů.

Graf 10: Krytí cizích zdrojů finančním majetkem

Finanční majetek Příbrami převyšoval v roce 2016 objem cizích zdrojů více než trojnásobně. Srovnatelně velká města Středočeského kraje jsou na tom výrazně hůře – finanční majetek nedosahoval ani poloviny cizích zdrojů. Srovnatelná města ČR jsou na tom lépe, v celkovém součtu u nich rovněž v roce 2016 je objem finančního majetku vyšší, než je objem cizích zdrojů, ve srovnání s Příbramí je však tato relace nižší (1,2 krát).

Celkové hodnocení města Příbram je „téměř bez rizika“, stupeň B+. Podle našich předpokladů došlo od roku 2015 ke zlepšení ratingového stupně. Město výrazným způsobem ozdravilo svoji finanční situaci, zejména v oblasti likvidity, a to především díky navýšení objemu finančního majetku. Tohoto cíle bylo dosaženo také nižší investiční aktivitou.

Na druhou stranu se zde otevírá poměrně široký prostor pro čerpání investičních úvěrů (dlouhodobých nebo střednědobých). Další případné investiční aktivity mohou být financovány nejen z úvěrů, ale i z vlastních zdrojů. Při udržení rozumné výše finanční rezervy se dá předpokládat, že hodnocení v dalších letech bude vycházet nadále velmi pozitivně.

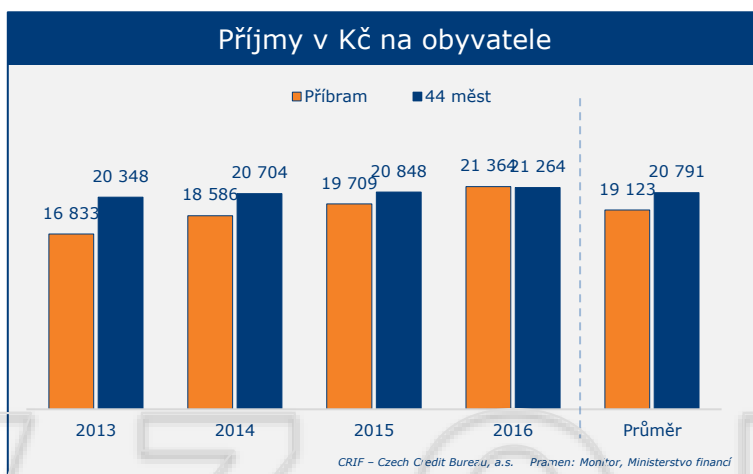

4. METODICKÉ POZNÁMKY

V analýze porovnáváme rozpočtové a další údaje města Příbram s údaji za soubor měst ve velikostní kategorii 20 000 až 49 999 obyvatel. Do této velikostní kategorie patří 44 měst. Začátkem roku 2016 měla Příbram 33 058 obyvatel, což je o něco více než byla průměrná velikost měst v příslušné velikostní kategorii.

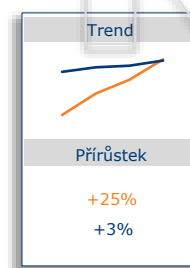
Při srovnávání vycházíme z dostupných údajů z účetních výkazů – rozpočet, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, a to za období let 2013 až 2016. Údaje jsou vždy k 31. 12. daného roku. Základem pro porovnání jsou relativní/poměrové ukazatele a průměr za poslední čtyři roky za Příbram a průměrné hodnoty za všechna města v dané velikostní kategorii.

V grafickém znázornění ukazatelů mají jednotlivé složky grafu následující význam:

Trend hodnot přepočtených na obyvatele od roku 2013 do roku 2016.

Změna absolutních hodnot ukazatele mezi rokem 2016 a 2013.

5. ROK 2016

V roce 2016 získala Příbram do rozpočtu 706,2 milionu Kč, a to je o téměř 53 milionu Kč, resp. o 8 % více, než o rok dříve. Rok 2016 byl přitom v hospodaření obcí zvláštní v tom, že jejich příjmy se meziročně snížily. Nebyl to přitom důsledek ani úsporných opatření vlády jako v roce 2011, ani administrativního opatření jako v roce 2012, ve kterém došlo k přesunu výplaty sociálních dávek z obcí na úřady práce, a tím ke snížení příjmů, ale také i výdajů obcí.

K poklesu příjmů obcí v roce 2016 vedlo razantní snížení objemu dotací zejména investičních. Za ním stojí pomalý náběh nového programovacího období pro čerpání dotací Evropské unie. I v Příbrami se meziročně snížil objem dotací, a to o 20 %. U investičních dotací bylo snížení ještě radikálnější, a to o 44 %.

Meziroční snížení dotací o 31,9 milionu Kč v Příbrami více než kompenzoval přírůstek jejích daňových příjmů, který dosáhl výše 68,5 milionu Kč. Meziročně se zvýšily i nedaňové příjmy, a to o 10,3 milionu Kč (+ 15 %). Na pětinasobek stouply i příjmy z prodeje majetku. Ty však hrají v příjmové struktuře Příbrami, stejně jako v dalších městech, poměrně malou roli.

meziroční změny v tis. Kč	2016 - 2015	2016/2015
příjmy celkem	52 692	8%
daňové příjmy	68 526	16%
nedaňové příjmy	10 364	15%
kapitálové příjmy	5 639	490%
neinvestiční dotace	8 790	13%
investiční dotace	-40 626	-44%
dotace celkem	-31 836	-20%

Tabulka 1: Meziroční změna příjmů

Nedá se říci, že by vývoj dotací v roce 2016 hospodaření Příbrami nepoznamenal. Pokles investičních dotací Příbrami v roce 2016 se projevil ve značném snížení kapitálových výdajů. Jejich objem dosáhl zhruba třetinové výše oproti roku 2015. Tím se razantně snížil podíl kapitálových výdajů na celkových, a to z 24 % v roce 2015 na pouhých 9 % v roce 2016.

meziroční změny v tis. Kč	2016 - 2015	2016/2015
výdaje celkem	-37 843	-6%
výdaje běžné	60 019	13%
výdaje kapitálové	-97 861	-66%

Tabulka 2: Meziroční změna výdajů

Prudké snížení kapitálových výdajů se však neprojevilo ve všech základních skupinách rozpočtové skladby. Kapitálové výdaje na pozemní komunikace se meziročně snížily na 6 % úrovně roku 2016 (pokles o 66,5 milionu Kč). Stejně silný pokles zaznamenaly i kapitálové výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost (meziroční pokles o 35,3 milionu Kč), vzdělávání (pokles o 14,5 milionu Kč), a na veřejnou správu (pokles o 10,2 milionu Kč).

Existovaly i oblasti kapitálových výdajů, ve kterých se jejich objem meziročně naopak zvýšil. Patří sem např. sociální péče (meziroční růst o 12,8 milionu Kč), komunální služby (růst o 8,2 milionu Kč), či kultura, církve a sdělovací prostředky (růst o 4,1 milionu Kč).

meziroční změna kapitálových výdajů v tis. Kč	2016 - 2015	2016/2015
pozemní komunikace	-67 607	-96%
vzdělávání	-14 504	-91%
kultura	4 067	245%
tělovýchova	-35 374	-94%
komunální služby	8 189	92%
sociální věci	12 840	952%
bezpečnost	1 262	193%
správa	-10 298	-91%

Tabulka 3: Meziroční změna kapitálových výdajů

Objem prostředků věnovaný na pořízení hmotného dlouhodobého majetku se meziročně snížil o 71 % (pokles o 100 milionu Kč), zatímco výše investičních transferů příspěvkovým organizacím vzrostla o 61 % (růst o 2,7 milionu Kč).

Omezení dotací v roce 2016 se projevilo v poklesu celkových výdajů Příbrami. Proběhl protisměrný vývoj běžných a kapitálových výdajů. Zatímco objem běžných výdajů se meziročně zvýšil o 13 %, objem kapitálových výdajů se naopak snížil o 66 %. To samozřejmě ovlivnilo relaci mezi kapitálovými a běžnými výdaji (viz výše) a saldo rozpočtu. Podíl salda rozpočtu na celkových příjmech se zvýšil ze 7 % v roce 2015 až

na 20 % v roce 2016. Příbram tak v loňském roce neutratila/ušetřila pětinu příjmů, které měla v rozpočtu k dispozici. Ve srovnání s rokem 2015 se podíl přebytku na příjmech téměř ztrojnásobil.

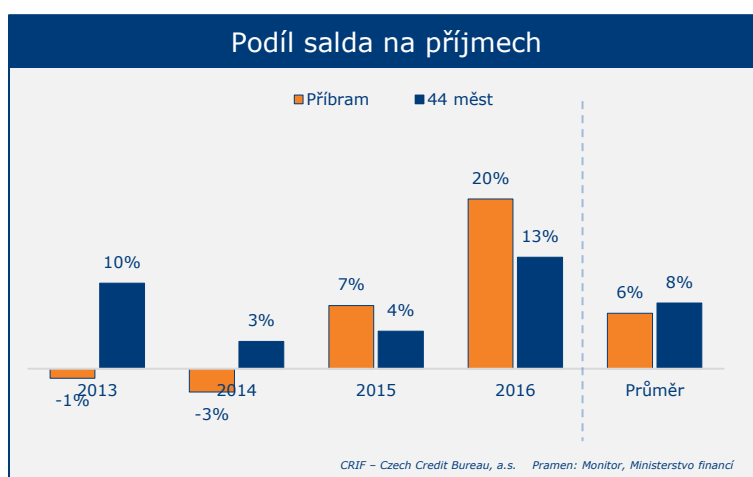
6. OBDOBÍ LET 2013 – 2016

6.1. Příjmy

Celkové příjmy hrají důležitou roli v rozpočtu především tím, že vymezují rámec pro možné výdaje, resp. pro naplňování priorit. České obce sice nemají velkou možnost, jak ovlivnit výši svých příjmů, určitý prostor jim však zůstal. Do kategorie příjmových položek, jejichž výši obec ovlivnit může, patří především nedaňové a kapitálové příjmy. Rozdíl spočívá v tom, že první působí delší dobu víceméně opakovaně, zatímco druhá kategorie je použitelná v konkrétním případě pouze jednorázově.

K příjmům se řadí i dotace, o které obec může, ale nemusí požádat, a které může, ale nemusí vždy získat. Daňové příjmy tvoří podstatnou část rozpočtu. V rámci jejich rámci jsou položky, u nichž mají obce pravomoc rozhodovat, jak velký obnos vyberou. Jedná se především o místní poplatky a daň z nemovitých věcí. Z hlediska celkového objemu to však jsou položky méně závažné.

Rozpočet Příbrami skončil v roce 2016 přebytkem, a to již druhým rokem po sobě. Srovnatelná města vykázala přebytek v každém z posledních čtyř let. Za poslední čtyři roky ušetřila Příbram 162,8 milionu Kč, tedy 6,4 % ze souhrnu příjmů, které v daném období získala. U srovnatelných měst to byla úspora o něco vyšší, dosahovala 8 % z jejich kumulovaných příjmů v daném období.

Graf 11: Podíl salda na příjmech

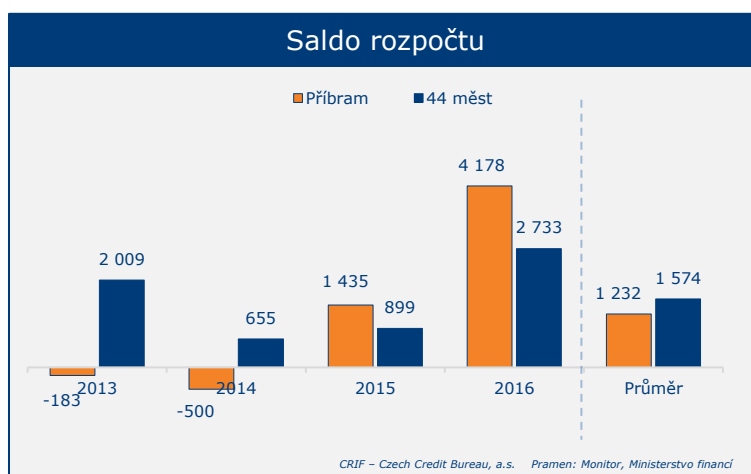
Obecně platí, že ve střednědobém časovém horizontu by měl být rozpočet obce vyrovnaný. Dlouhodobý schodek je neúnosný (je třeba jej někdy zaplatit), dlouhodobý přebytek značí neefektivní finanční politiku.

Příbram ušetřila v důsledku vyšších kumulovaných příjmů než výdajů v období posledních čtyř let v průměru ročně 1 232 Kč na obyvatele. Srovnatelná města naspořila více, a tak měla k dispozici 1 574 Kč na obyvatele ročně. V souhrnu za celé období to bylo 4 930 Kč na obyvatele Příbrami a 6 296 Kč na obyvatele měst v dané velikostní kategorii.

V roce 2016 vykázala Příbram vyšší úsporu rozpočtových prostředků než srovnatelná města. Přebytek rozpočtu obvykle slouží jako jeden ze zdrojů pro budoucí financování kapitálových výdajů, případně jej lze využít i na úhradu dluhu v příštích letech, či držet jako rezervu pro nenadálý výpadek v příjmech, či na úhradu neočekávaných výdajů.

Za období let 2013 až 2016 získala Příbram 2,6 mld. Kč a utratila 2,4 mld. Kč. V tomto období dosáhla její úspora výše 163 milionu Kč. Jsou to ušetřené peníze, jejichž užití Příbram odsunula do budoucích období. Naprostá většina těchto úspor se koncentrovala do hospodaření v roce 2016.

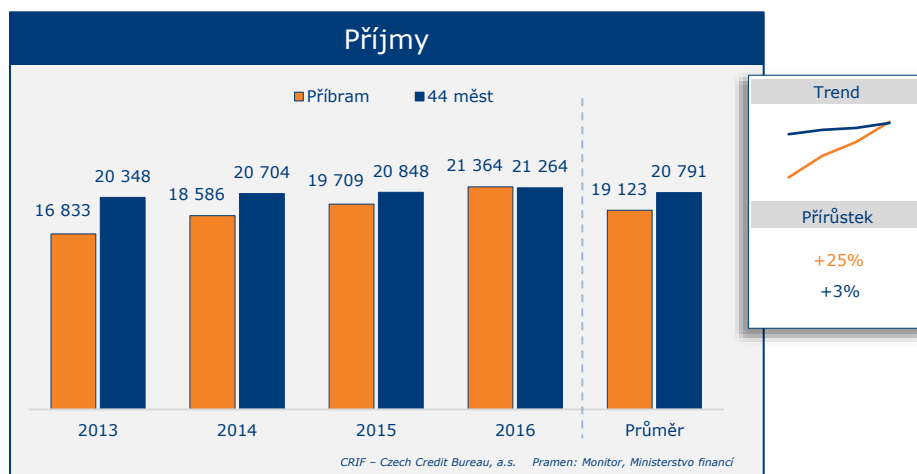

Graf 12: Saldo rozpočtu v Kč na obyvatele

Příbram vykazovala v přepočtu na obyvatele o něco nižší příjmy než srovnatelná města. V průměru získala ročně 19 123 Kč, což je o 1 668 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města. Mezera se postupně uzavírala a v roce 2016 byly její příjmy na obyvatele dokonce o 100 Kč vyšší, než měla srovnatelná města.

Vysvětlením je skutečnost, že celkové příjmy Příbrami se mezi rokem 2013 až 2016 zvýšily o 25 %, u srovnatelných měst to bylo pouze o 3 %. Rychlejší růst celkových příjmů Příbrami podpořily všechny hlavní příjmové složky, s výjimkou výnosů z prodeje majetku. Největší rozdíl zaznamenala dynamika nedaňových příjmů.

Graf 13: Příjmy v Kč na obyvatele

V celkových příjmech obcí mají největší váhu příjmy daňové. V Přibrami tvořily v průměru 68 %, u srovnatelných měst to bylo o čtyři procentní body méně. Druhým hlavním zdrojem příjmů jsou dotace. Rozpočet Přibrami byl na dotacích závislý v průměru z 20 %, rozpočet srovnatelných měst z 18 %. V průměru byl objem neinvestičních dotací Přibrami i srovnatelných měst nižší než objem dotací investičních. Platí to i o jednotlivých letech, s výjimkou přibramského rozpočtu z roku 2014, ve kterém tvořily investiční dotace polovinu celkového objemu dotací, a zejména roku 2015, ve kterém investiční dotace převažovaly nad neinvestičními.

Nedaňové příjmy, což jsou příjmy, o jejichž výši může město do určité míry na rozdíl od většiny daňových příjmů rozhodovat samo, zaujímaly vyšší váhu v rozpočtu srovnatelných měst než v Přibrami (11 % versus 14 %). Zatímco v Přibrami měly nejvyšší váhu na začátku daného období, u srovnatelných měst to bylo na konci daného období.

Nejméně k celkovým příjmům přispívají příjmy z prodeje městského majetku. V rozpočtu Přibrami tvořily v průměru 1 % celkových příjmů, u srovnatelných měst to bylo čtyřikrát tolik. Jejich váha se postupně snižovala. Mírné oživení nastalo až v roce 2016, ve kterém objem kapitálových příjmů meziročně vzrostl, i když nedosahoval úrovně výchozího roku.

Příbram	2013	2014	2015	2016	průměr
daňové	71%	66%	65%	70%	68%
nedaňové	12%	11%	11%	11%	11%
kapitálové	2%	2%	0%	1%	1%
neinvestiční dotace	10%	10%	10%	11%	10%
investiční dotace	5%	10%	14%	7%	9%
dotace celkem	15%	21%	24%	18%	20%
44 měst	2013	2014	2015	2016	průměr
daňové	62%	63%	64%	68%	64%
nedaňové	14%	14%	15%	15%	14%
kapitálové	5%	4%	3%	3%	4%
neinvestiční dotace	11%	10%	11%	10%	11%
investiční dotace	9%	8%	8%	4%	7%
dotace celkem	19%	19%	19%	14%	18%

Tabulka 4: Struktura celkových příjmů

Příbram mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
daňové	402.9	409.9	424.1	492.6	432.3
nedaňové	66.8	69.3	68.7	79.0	71.0
kapitálové	10.9	14.0	1.2	6.8	8.2
neinvestiční dotace	56.8	63.6	66.6	75.4	65.6
investiční dotace	27.6	64.9	93.1	52.4	59.5
dotace celkem	84.3	128.4	159.7	127.8	125.1
průměr na město mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
daňové	381.1	397.5	403.9	434.3	404.2
nedaňové	88.8	89.1	91.4	94.7	91.0
kapitálové	31.2	23.6	16.8	21.1	23.2
neinvestiční dotace	65.2	65.2	69.6	65.3	66.3
investiční dotace	52.7	51.9	48.0	24.8	44.3
dotace celkem	117.9	117.1	117.6	90.1	110.7

Tabulka 5: Skladba celkových příjmů

6.1.1. Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou zásadní pro rozpočet všech samosprávných celků. Představují naprostou většinu příjmů a rozhodující měrou ovlivňují rozsah a strukturu výdajové politiky. Jejich objem však z velké části samosprávné celky vlastním rozhodováním příliš ovlivnit nemohou.

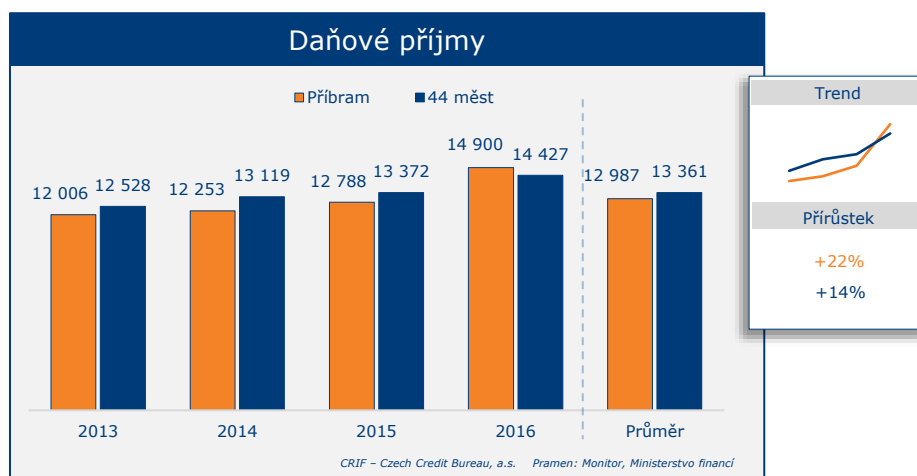
Hlavními položkami daňových příjmů jsou sdílené daně. Tvoří je podíl obce na celostátním výnosu daní z příjmů právnických a fyzických osob a daně z přidané hodnoty. Příjem ze sdílených daní se svým ekonomickým obsahem (praktická nemožnost ovlivnit jejich výši) blíží k dotacím. Na rozdíl od nich však samosprávný celek rozhoduje samostatně o užití takto získaných peněz, což pro většinu dotací samozřejmě neplatí, a navíc je dostane automaticky, nemusí o ně žádat. Kromě sdílených daní nalezneme v daňových příjmech ještě místní a správní poplatky, výnosy z hazardu, daň z nemovitých věcí apod.

V prvních třech letech daného období vykazovala Příbram nižší hodnotu daňových příjmů v přepočtu na obyvatele. A i průměrná hodnota 12 987 Kč byla o 374 Kč na obyvatele nižší. Ovšem v roce 2016 vykazovala Příbram o 474 Kč na obyvatele vyšší daňové příjmy, než měla srovnatelná města. Zasloužila se o to daň z nemovitých věcí, jejíž výnos meziročně vzrostl na téměř dvojnásobek.

Objem daňových příjmů se mezi rokem 2013 a 2016 zvýšil v Příbrami o 22 %, u srovnatelných měst pouze o 14 %. Kromě výnosů daně z nemovitých věcí k tomu přispěl i růst poplatků za životní prostředí a daně z příjmů právnických osob za obce, které rostly mnohem rychleji než u srovnatelných měst.

Daň z příjmů právnických osob za obce je specifickou daní, u které je její plátce zároveň i příjemcem jejího výnosu. Neovlivňuje proto saldo rozpočtu, ale má vliv na výši příjmů a výdajů, resp. zkresluje jejich skutečnou výši. V průměru vykazovala Příbram tuto daň ve výši 215 Kč na obyvatele, a to je o 337 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města. To platí i přesto, že se mezi rokem 2013 a 2016 výnos této kvazi-daně zvýšil v Příbrami o 168 %, zatímco u srovnatelných měst se o 1 % snížil. Zkreslení celkových příjmů bylo vyšší u srovnatelných měst než v Příbrami, protože se daň z příjmů právnických osob za obce na příjmech Příbrami podílela 2 %, zatímco u srovnatelných měst měla dvojnásobnou váhu.

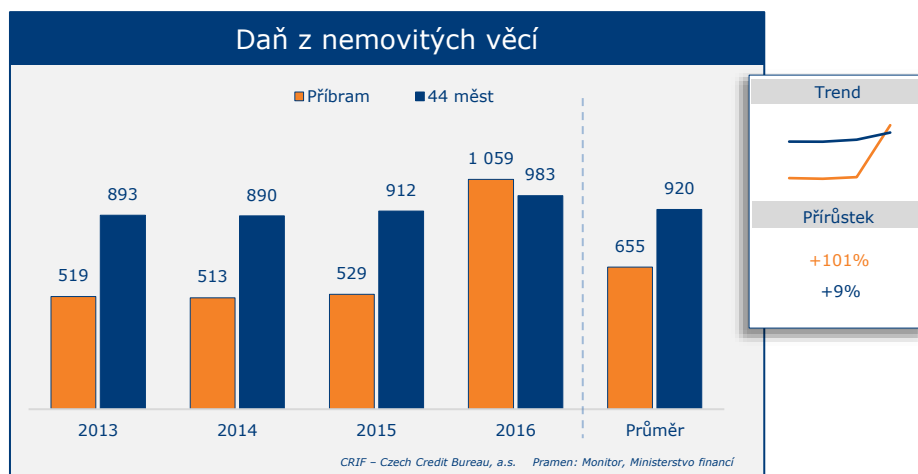
Graf 14: Daňové příjmy v Kč na obyvatele

Sdílené daně tvořily 78 % daňových příjmů Příbrami a 75 % daňových příjmů srovnatelných měst. Po sdílených daních jsou druhým nejvýznamnějším zdrojem daňových příjmů Příbrami výnosy z hazardu, tj. odvody z loterií a výherních hracích přístrojů. Ve struktuře daňových příjmů srovnatelných měst zaujímají až třetí místo po dani z nemovitých věcí.

Výnosy z hazardu Příbrami dosáhly v přepočtu na obyvatele v průměru částky 835 Kč, což je o 32 Kč na obyvatele více než u srovnatelných měst. Zatímco se jejich objem v Příbrami mezi rokem 2013 a 2016 zvýšil o 6 %, u srovnatelných měst se nezměnil.

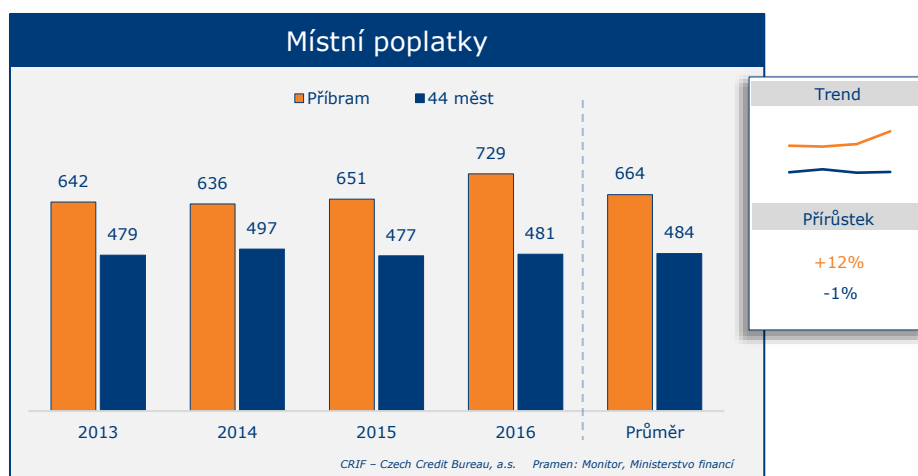
Příbram vybrala na dani z nemovitých věcí v průměru ročně 655 Kč na obyvatele, což je o 265 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města. Avšak mezi rokem 2013 a 2016 se objem této daně zdvojnásobil, především zásluhou skokového zvýšení v roce 2016. V tomto roce už byla daň z nemovitých věcí v přepočtu na obyvatele vyšší než u srovnatelných měst. U nich mezi rokem 2013 a 2016 vzrostla jen o 9 %.

Graf 15: Daň z nemovitých věcí v Kč na obyvatele

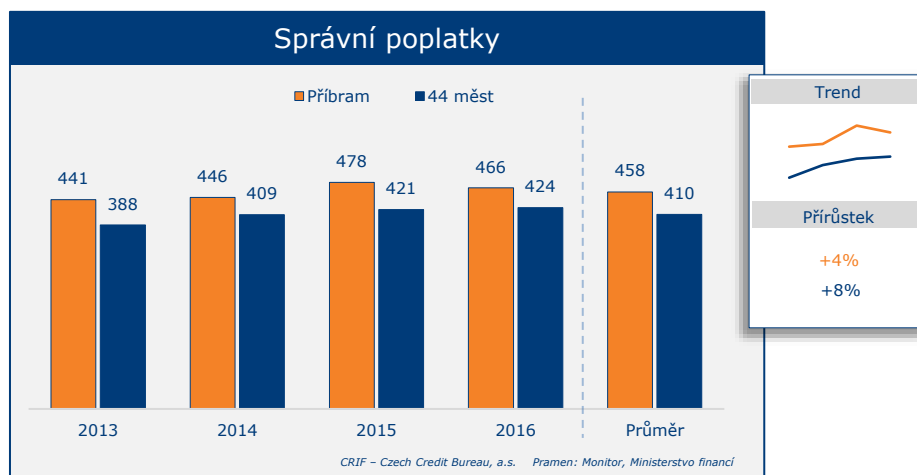
Na místních poplatcích získala Příbram v průměru ročně 664 Kč na obyvatele, a to je o 181 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. Výnos z místních poplatků se mezi rokem 2013 a 2016 zvýšil o 12 % v Příbrami, u srovnatelných měst naopak o 1 % poklesl. K místním poplatkům patří zejména poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, využívání a odstraňování komunálního odpadu a poplatek za využívání veřejného prostranství. Další místní poplatky jako je např. poplatek ze psů, z ubytovací kapacity či ze vstupného hrají podstatně méně důležitou roli v objemu místních poplatků. Vzhledem k relativně nízkým sazbám místních poplatků a k tomu, že veškerá administrativa s nimi spojená, leží na obci, je dobré pečlivě zvažovat, zda náklady spojené s výběrem, kontrolou a vymáháním každého z uplatňovaných poplatků jsou proporcionální k jejich výnosu.

Graf 16: Místní poplatky v Kč na obyvatele

Také na správních poplatcích vybrala Příbram v přepočtu na obyvatele o něco více než srovnatelná města. A to i přesto, že objem správních poplatků se v daném období zvýšil o 4 % a srovnatelná města vykázala dvojnásobnou dynamiku. Příbram získala 458 Kč na obyvatele, a to je o 48 Kč na obyvatele více než srovnatelná města.

Graf 17: Správní poplatky v Kč na obyvatele

Poplatky spojené s životním prostředím, kam patří poplatky za uložení odpadů či poplatky za vyjmutí půdy ze zemědělského půdního fondu, dosahovaly poměrně malé výše jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech.

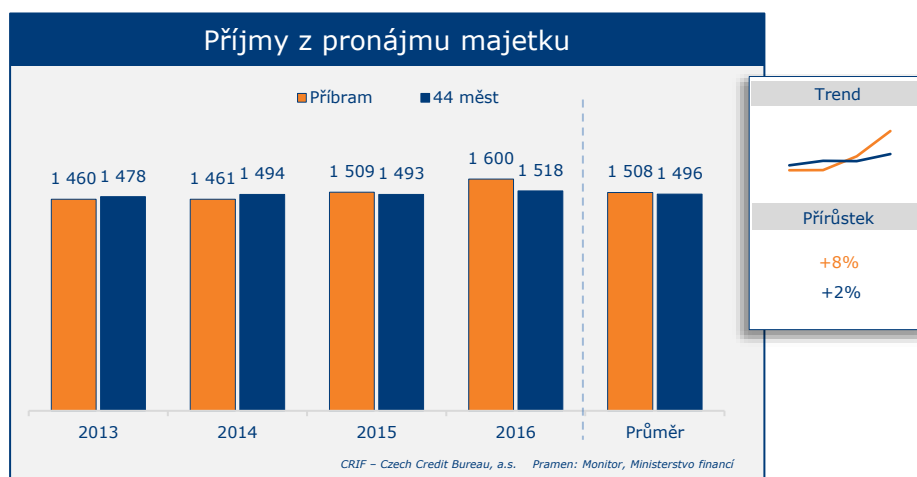
6.1.2. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy představují jednu z mála možností, jak město může vlastním rozhodnutím zvýšit své příjmy. Ve struktuře příjmů Příbrami tvoří 11 %, u srovnatelných měst pak 14 %. V přepočtu na obyvatele získala Příbram z tohoto zdroje v průměru ročně 2 131 Kč na obyvatele, což je o 876 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města.

Jejich objem se však v Příbrami mezi rokem 2013 a 2016 zvyšoval rychleji než u srovnatelných měst. Bylo to o 18 % v Příbrami a jen o 7 % u srovnatelných měst. V důsledku tohoto vývoje byl rozdíl mezi objemem nedaňových příjmů Příbrami a srovnatelných měst v posledním roce nejnižší a dosahoval již pouze 754 Kč na obyvatele.

Nejdůležitější složkou nedaňových příjmů byly výnosy z pronájmu městského majetku. Ty tvořily v průměru 67 % objemu nedaňových příjmů Příbrami, avšak jen 50 % nedaňových příjmů srovnatelných měst. Objem výnosů z pronájmu majetku se mezi rokem 2013 a 2016 zvýšil o 8 % v Příbrami a o pouhých 2 % u srovnatelných měst.

V přepočtu na obyvatele získala Příbram tímto způsobem v průměru ročně 1 508 Kč, srovnatelná města jen o něco méně. V prvních dvou letech daného období byly výnosy z pronájmu majetku Příbrami v přepočtu na obyvatele dokonce nižší než u srovnatelných měst, v posledních dvou letech se relace obrátila.

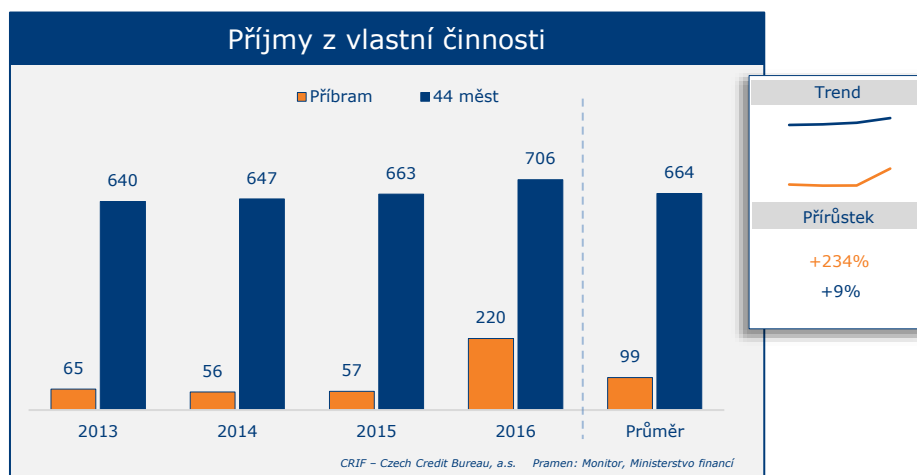

Graf 18: Příjmy z pronájmu majetku v Kč na obyvatele

Dalším významným zdrojem nedaňových příjmů z hlediska jejich objemu jsou příjmy z vlastní činnosti. Zahrnují zejména výnosy z poskytování služeb a výrobků. Příbram takto sice získala v průměru ročně 99 Kč na obyvatele a srovnatelná města 664 Kč, avšak v roce 2016 měla Příbram již 220 Kč na obyvatele. Mezi rokem 2013 a 2016 se

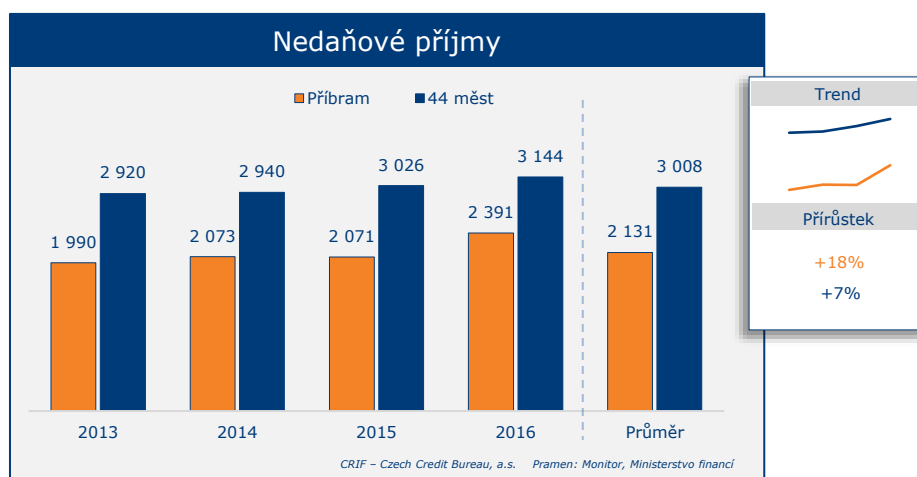
objem příjmů z vlastní činnosti Příbrami více než ztrojnásobil, u srovnatelných měst se zvedly jen o 9 %. Největší růst v Příbrami nastal v posledním roce analyzovaného období.

Graf 19: Příjmy z vlastní činnosti v Kč na obyvatele

V rámci přijatých sankčních plateb obdržela Příbram v průměru ročně 143 Kč na obyvatele, a to je o 19 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města. Objem těchto příjmů se v posledních čtyřech letech zvyšoval, mezi rokem 2013 a 2016 se téměř zdvojnásobil. Obdobným vývojem prošly sankční platby i u srovnatelných měst.

Příjmy Příbrami z úroků a z podílů na zisku a z dividendy byly velmi nízké. Dosahovaly v průměru jen 7 Kč na obyvatele ročně, a to je o 118 Kč na obyvatele méně než u srovnatelných měst. Jejich výše se navíc postupně snižovala a obrat nastal až v roce 2016. I tak však nedosáhl výše z výchozího roku daného období.

Graf 20: Nedaňové příjmy v Kč na obyvatele

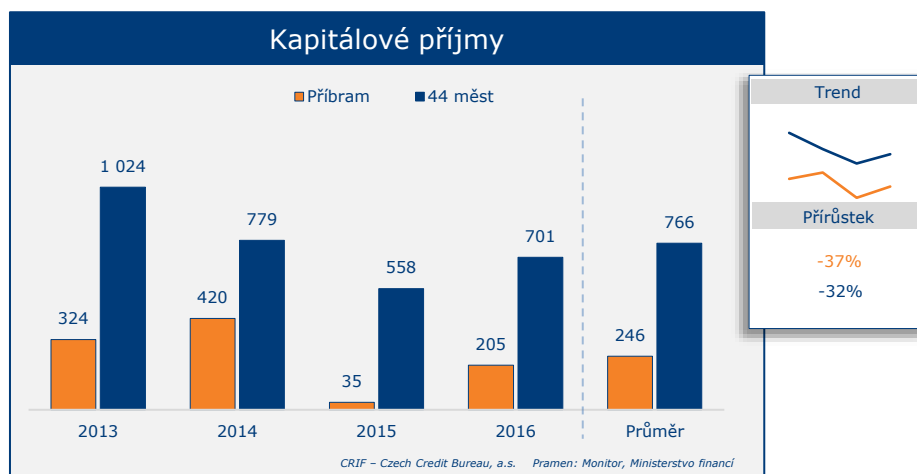

6.1.3. Kapitálové příjmy

Výnosy z prodeje majetku jsou jednorázovými, neopakovatelnými příjmy. Jejich objem byl vzhledem k celkovým příjmům velmi malý, navíc se jejich váha ve struktuře příjmů snižovala. V Příbrami se objem prodaného majetku značně zvýšil v roce 2016. I tak však nedosáhl úrovně z roku 2013, nemluvě o roce 2014, ve kterém byly tyto příjmy nejvyšší.

V průměru získala Příbram z tohoto zdroje 246 Kč na obyvatele ročně, což je o 520 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města. Jinak řečeno, rozpočet srovnatelných měst závisel na prodeji městského majetku o něco více než rozpočet Příbrami.

Na kapitálových příjmech se podílel zejména prodej pozemků. V průměru dosahoval téměř 60 % příjmů z prodeje majetku. U srovnatelných měst se prodej pozemků podílel na kapitálových příjmech 39 %. Necelých 40 % kapitálových příjmů připadlo v Příbrami na prodej ostatních nemovitostí, především budov, a 53 % to bylo u srovnatelných měst. Menší složkou kapitálových příjmů srovnatelných měst tvořil prodej akcií a majetkových podílů (3 % z kapitálových příjmů), což v Příbrami nenalezneme.

Graf 21: Kapitálové příjmy v Kč na obyvatele

6.1.4. Dotace

Obce získávají dotace (transfery) z různých zdrojů, a to v rámci souhrnného finančního vztahu, od jednotlivých ministerstev a ze státních fondů, dále od krajských samospráv a regionálních rad regionů soudržnosti či od jiných obcí. Součástí dotací jsou i převody z vlastních fondů obce, zejména z fondu hospodářské činnosti. V rámci souhrnného finančního vztahu se jedná většinou o dotace nárokové, tedy dotace, které obec získává každý rok. Patří sem např. příspěvek na přenesený výkon státní správy. Od většiny ministerstev dostávají obce především neinvestiční dotace. Výjimkou je Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo pro místní rozvoj, případně ještě Ministerstvo průmyslu a obchodu, u nichž převládají dotace investiční nad neinvestičními.

O většinu dotací je nutné žádat v rámci vypsání dotačního programu. Občas s nimi bývá spojeno riziko vracení peněz, a to v případě, že poskytovatel dojde k závěru, že obec nedodržela všechny podmínky dotační smlouvy. Dotace tedy mohou být pro obec přínosem (dodatečné peníze zadarmo), mohou však také škodit. Navíc jsou s nimi spojené i náklady, např. na zpracování nezbytných podkladů pro žádost o dotaci, které mohou přijít vniveč, v případě, že obec s žádostí neuspěje.

Ze struktury příjmů vyplývá, že rozpočet Příbrami je na dotacích závislý o něco více než rozpočty srovnatelných měst. Platí to nejen o průměrných hodnotách za čtyři roky, ale rovněž pro poslední tři roky. Nižší podíl dotací na příjmech než srovnatelná města měla Příbram jen v roce 2013.

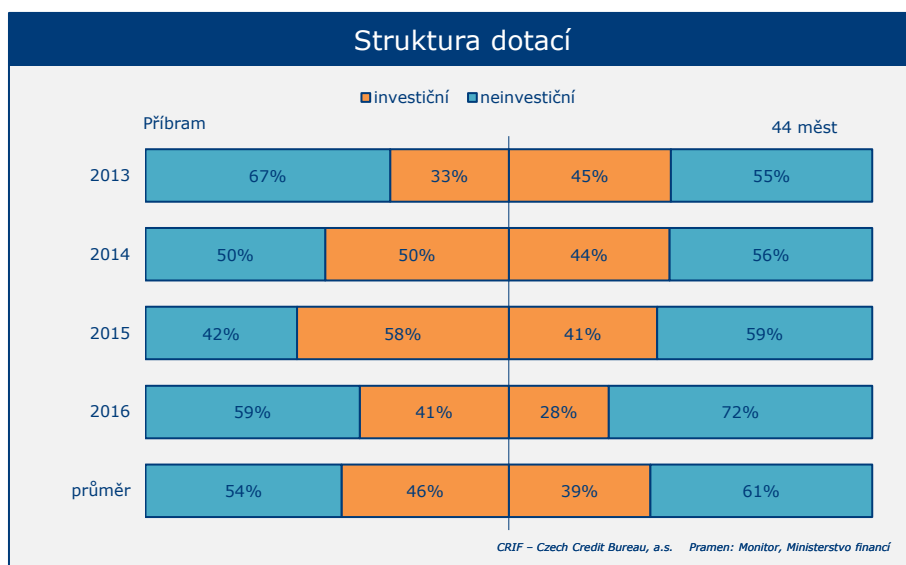
Objem celkových dotací se mezi rokem 2013 a 2016 zvýšil o 52 %, u srovnatelných měst došlo naopak k poklesu, a to o 24 %. Na tomto vývoji se výrazně podepsal rok 2016, ve kterém se objem celkových dotací výrazně meziročně snížil. U Příbrami však navzdory poklesu byla úroveň celkových dotací v roce 2016 vyšší než v roce 2013, což o srovnatelných městech neplatí.

Vývoj celkových dotací byl odlišný, podíváme-li se zvláště na dotace neinvestiční a investiční. V Příbrami se objem neinvestičních dotací mezi rokem 2012 a 2016 zvýšil o 33 %, u srovnatelných měst se nezměnil. U investičních dotací zaznamenala Příbram růst o 90 %, srovnatelná města naopak pokles o 53 %. V roce 2016 se meziročně v Příbrami snížil pouze objem investičních dotací, u srovnatelných měst došlo k poklesu u obou typů dotací.

Investiční dotace obvykle směřují na podporu modernizace a rozšíření městské infrastruktury, neinvestiční dotace na tzv. měkké programy, případně jsou výrazem podpory státu provozním nákladům vybraných činností města. Relace mezi neinvestičními a investičními dotacemi v rozpočtu města vypovídá o tom, v jaké míře získalo město podporu státu v oblasti investičních programů a v jaké na provozní činnosti.

U srovnatelných měst nedosáhly investiční dotace v posledních čtyřech letech ani poloviny objemu celkových dotací. V Příbrami byl podíl investičních dotací vyšší v roce 2014 a 2015. Meziroční pokles investičních dotací v roce 2016 měl větší dopad na rozpočty srovnatelných měst než na rozpočet Příbrami.

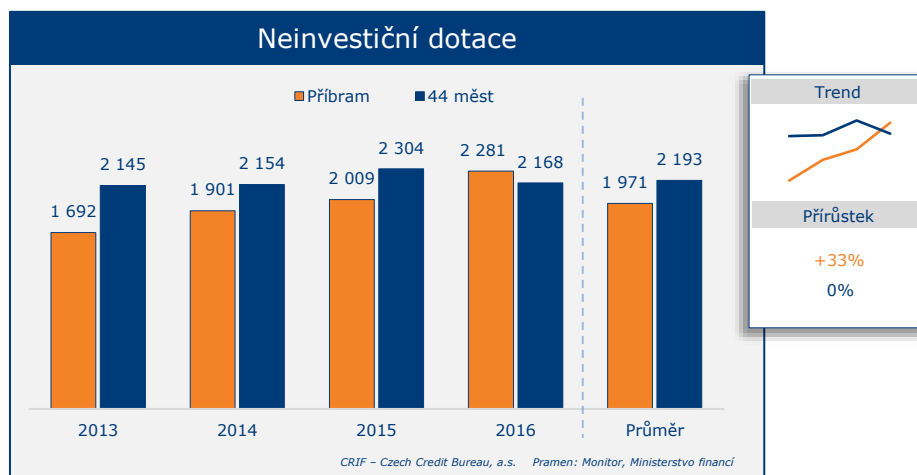

Graf 22: Struktura dotací

V rámci celkových dotací získala Příbram v průměru ročně 3 759 Kč na obyvatele, a to je o 103 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. Objem neinvestičních dotací Příbrami však byl v průměru ročně v přepočtu na obyvatele nižší než u srovnatelných měst. Příbram dostala 19 123 Kč na obyvatele, srovnatelná města 20 791 Kč na obyvatele. Nižší hodnoty měla Příbram v každém z posledních čtyř let.

Téměř 90 % neinvestičních dotací obdržela Příbram z centrální úrovně, zejména ze státního rozpočtu a ze státních fondů. U srovnatelných měst to bylo 82 %. Zbývající část připadla na územní úroveň, hlavně na krajský úřad, jiné obce či Radu regionů soudržnosti. U srovnatelných měst se v rámci neinvestičních dotací objevují i převody z vlastních fondů, které Příbram nepoužívá.

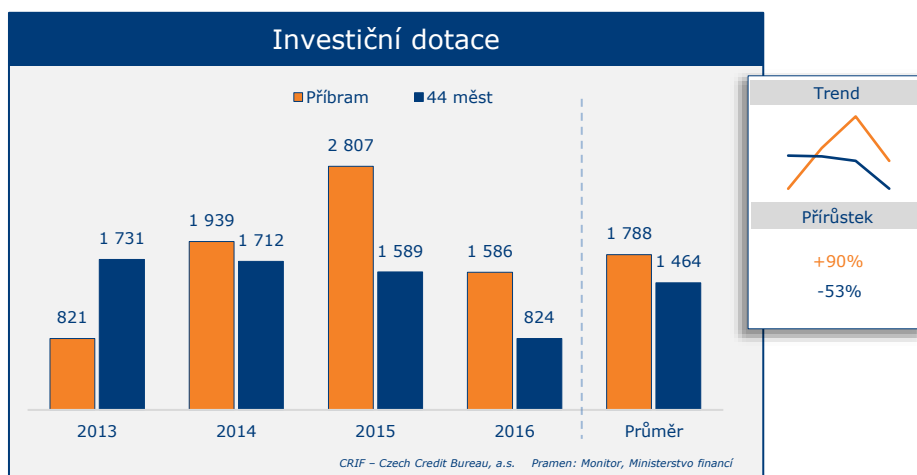
Graf 23: Neinvestiční dotace v Kč na obyvatele

Objem investičních dotací Příbrami se mezi lety 2013 až 2015 zvyšoval, mírný pokles se projevil až v roce 2016. U srovnatelných měst se snížení objemu investičních dotací projevilo již v roce 2015 (velmi mírné) a pokračoval podstatně razantněji v následujícím roce.

V posledních třech letech vykazovala Příbram vyšší hodnoty investičních dotací na obyvatele než srovnatelná města. Největší rozdíl nalezneme v roce 2015. V průměru tak Příbram na investičních dotacích získala ročně 1 788 Kč na obyvatele, a to je o 325 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. V samotném roce 2016 to však byl až dvojnásobek toho, co obdržela srovnatelná města. Větší fluktuační v objemu investičních dotací u jednoho města je pochopitelná, protože v rámci větší skupiny měst se kladné a záporné odchylky navzájem kompenzují.

Více než dvě třetiny investičních dotací získala Příbram ze státního rozpočtu, resp. z jednotlivých ministerstev, a necelá třetina připadla na územní úroveň. U srovnatelných měst to bylo 60 % ze státního rozpočtu a 37 % z rozpočtů územní úrovně. Investiční dotace ze státních fondů hrály v obou případech nepatrnou roli.

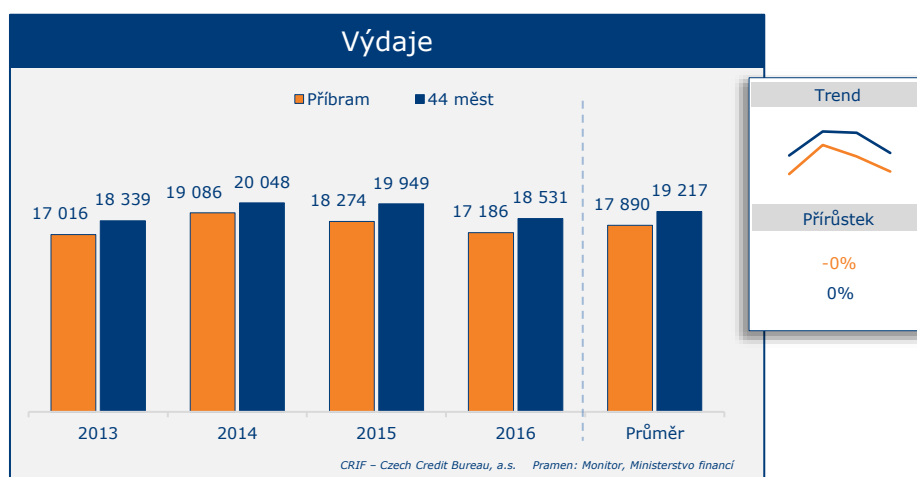
Graf 24: Investiční dotace v Kč na obyvatele

6.2. Výdaje

Celkové výdaje v Příbrami i ve srovnatelných městech byly v absolutním vyjádření v roce 2016 o něco nižší než v roce 2013. V přepočtu na obyvatele vykázaly velmi mírný růst. Příbram uskutečnila v průměru ročně celkové výdaje ve výši 17 890 Kč na obyvatele, srovnatelná města pak 19 217 Kč na obyvatele. Nejmenší rozdíl nalezneme v roce 2014 a největší naopak v roce 2016.

Příbram věnovala v průměru na kapitálové výdaje 20 % z celkových výdajů, srovnatelná města o dva procentní body více. Nejvyšší podíl kapitálových výdajů na celkových měla Příbram v roce 2014 a 2015, a to shodně 24 %. Srovnatelná města naopak dosáhla vrcholu právě v roce 2014, a to 26 %.

Graf 25: Výdaje celkem v Kč na obyvatele

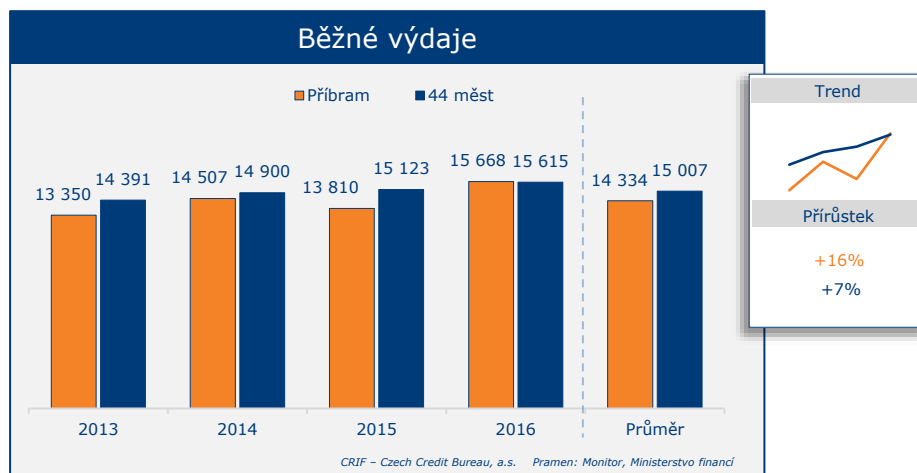
6.2.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje obvykle představují pravidelně se opakující výdaje na provoz. Tvoří naprostou část výdajů jak Příbrami, tak i srovnatelných měst. Váha běžných výdajů výrazně posílila v roce 2016, ve kterém tvořily 91 % celkových výdajů v Příbrami a 74 % u srovnatelných měst. K běžným výdajům patří zejména výdaje na platy zaměstnanců, na nákup služeb, vody, paliv a energie, na dopravní obslužnost, dále poskytnuté neinvestiční dotace příspěvkovým a podobným organizacím a také podnikatelským subjektům, zejména obchodním společnostem.

Objem běžných výdajů se mezi rokem 2013 a 2016 zvýšil v Příbrami o 16 %, u srovnatelných měst to bylo jen o 7 %. V přepočtu na obyvatele utratila Příbram v rámci běžných výdajů v průměru ročně částku 14 334 Kč, a to je o 674 Kč méně než

srovnatelná města. V roce 2016 však Příbram vynaložila na běžné výdaje již o 53 Kč na obyvatele více než srovnatelná města.

Graf 26: Běžné výdaje v Kč na obyvatele

Z hlediska objemu peněz byly nejdůležitějšími běžnými výdaji neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím. V rozpočtu Příbrami zaujímaly v průměru ročně 38 %, u srovnatelných měst to bylo 22 %. V Příbrami se jejich váha mírně zvyšovala, u srovnatelných měst byla vcelku stabilní. Mezi rokem 2013 a 2016 se výdaje na tuto oblast zvýšily o 25 % v Příbrami a pouze o 11 % u srovnatelných měst.

V přepočtu na obyvatele poskytla Příbram neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím v průměru ročně ve výši 5 471 Kč, což je o 2 162 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. Rozdíl se v čase zvyšoval.

Druhou příčku obsadily výdaje na platy zaměstnanců s 18 % průměrným podílem na běžných výdajích Příbrami a o jeden procentní bod nižším podílem u srovnatelných měst. Mezi rokem 2013 a 2016 se tyto výdaje zvýšily o 8 % v Příbrami a o 14 % ve srovnatelných městech. Navzdory vyšší dynamice v Příbrami dosáhly v průměru její výdaje na platy zaměstnanců ročně 2 508 Kč na obyvatele, což je o 25 Kč na obyvatele méně než ve srovnatelných městech.

Nákup služeb se na běžných výdajích podílel v průměru 7 % v Příbrami, kdežto až 19 % ve srovnatelných městech. Vyšší podíl se promítl i do vyšších částek připadající na jednoho obyvatele. V Příbrami to bylo 1 072 Kč, u srovnatelných měst více než dvojnásobek. A přitom se tyto výdaje v daném období zvýšily o 17 % v Příbrami, ve srovnatelných městech se naopak o 2 % snížily.

Výdaje na dopravní obslužnost stály Příbram v průměru 707 Kč, tedy o 215 Kč na obyvatele více než u srovnatelných měst. Na objemu běžných výdajů se podílely 5 % v Příbrami a 3 % ve srovnatelných městech. A to se v Příbrami tyto výdaje mezi rokem 2013 a 2016 o 2 % snížily, zatímco u srovnatelných měst naopak o 11 % vzrostly.

Za zásobování vodou, plynem a elektřinou zaplatila Příbram v průměru ročně 360 Kč na obyvatele, a to je o 255 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města. Tyto výdaje se v daném období snížily rychleji v Příbrami (- 27 %) než ve srovnatelných městech (- 14 %).

Na neinvestiční dotace podnikatelským subjektům použila Příbram v průměru 2 % běžných výdajů, srovnatelná města o jeden procentní bod více. V přepočtu na obyvatele to bylo v průměru 224 Kč a více než dvojnásobek této částky ve srovnatelných městech.

Jedinou významnější položkou, na kterou vydala Příbram více peněz v přepočtu na obyvatele, jsou neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím a s podstatně menším rozdílem i na dopravní obslužnost.

Příbram	2013	2014	2015	2016	průměr
platy zaměstnancům	18%	17%	18%	17%	18%
nákup služeb	7%	8%	7%	8%	7%
dopravní obslužnost	5%	5%	5%	4%	5%
voda, plyn, elektřina	3%	2%	3%	2%	3%
dotace podnikatelským subjektům	2%	2%	1%	1%	2%
dotace příspěvkovým organizacím	37%	36%	40%	40%	38%
44 měst	2013	2014	2015	2016	průměr
platy zaměstnancům	16%	17%	17%	17%	17%
nákup služeb	20%	19%	19%	19%	19%
dopravní obslužnost	3%	3%	3%	3%	3%
voda, plyn, elektřina	5%	4%	4%	4%	4%
dotace podnikatelským subjektům	4%	3%	3%	3%	3%
dotace příspěvkovým organizacím	21%	21%	23%	22%	22%

Tabulka 6: Struktura běžných výdajů podle vybraných položek

Příbram mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
běžné výdaje	447.9	485.3	457.9	518.0	477.3
transfery přísp.org.	165.1	174.3	182.4	206.7	182.1
platy	80.4	82.6	84.5	86.6	83.5
nákup služeb	33.4	37.5	32.8	39.2	35.7
dopravní obslužnost	23.5	24.6	23.3	22.9	23.6
dotace	21.9	26.4	18.9	18.0	21.3
voda, plyn, elektřina	14.2	11.8	11.6	10.4	12.0
průměr na město mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
běžné výdaje	437.8	451.4	456.9	470.1	454.0
transfery přísp.org.	93.9	96.9	105.2	104.4	100.1
platy	71.5	75.2	78.2	81.6	76.6
nákup služeb	89.6	86.0	86.0	87.9	87.4
dopravní obslužnost	14.6	14.4	14.4	16.2	14.9
dotace	32.7	33.5	33.1	32.7	33.0
voda, plyn, elektřina	20.6	18.3	17.8	17.8	18.6

Tabulka 7: Skladba běžných výdajů podle vybraných položek

Rozpočet obce lze rozdělit na běžný a kapitálový. Běžný rozpočet se skládá z daňových a nedaňových příjmů, z neinvestičních dotací a výdajů spojených s provozem. Saldo běžného rozpočtu Příbrami bylo v posledních čtyřech letech vždy kladné, stejně jako u srovnatelných měst. Podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech Příbrami kolísal. V roce 2014 dosahoval pouhých 11 % běžných příjmů a v roce 2016 to bylo již 20 %. V tomto roce navíc vykázal přebytek i kapitálový rozpočet, což je neobvyklé a patrně souvisí s opožděným vyúčtováním investičních dotací. U srovnatelných měst se podíl přebytku na běžných příjmech postupně zvyšoval, a to od 18 % v roce 2013 až po 21 % v roce 2016.

V rámci čtyřletého období ušetřilo město v průměru 16 % běžných příjmů ročně, srovnatelná města 19 %. Příbram tak měla na základě této úspory k dispozici v průměru za poslední čtyři roky 4 930 Kč na obyvatele, srovnatelná města ještě více, a to 6 296 Kč na obyvatele. Přebytek běžného rozpočtu obvykle slouží jako jeden ze zdrojů pro financování kapitálových výdajů, případně jej lze využít i na úhradu dluhu.

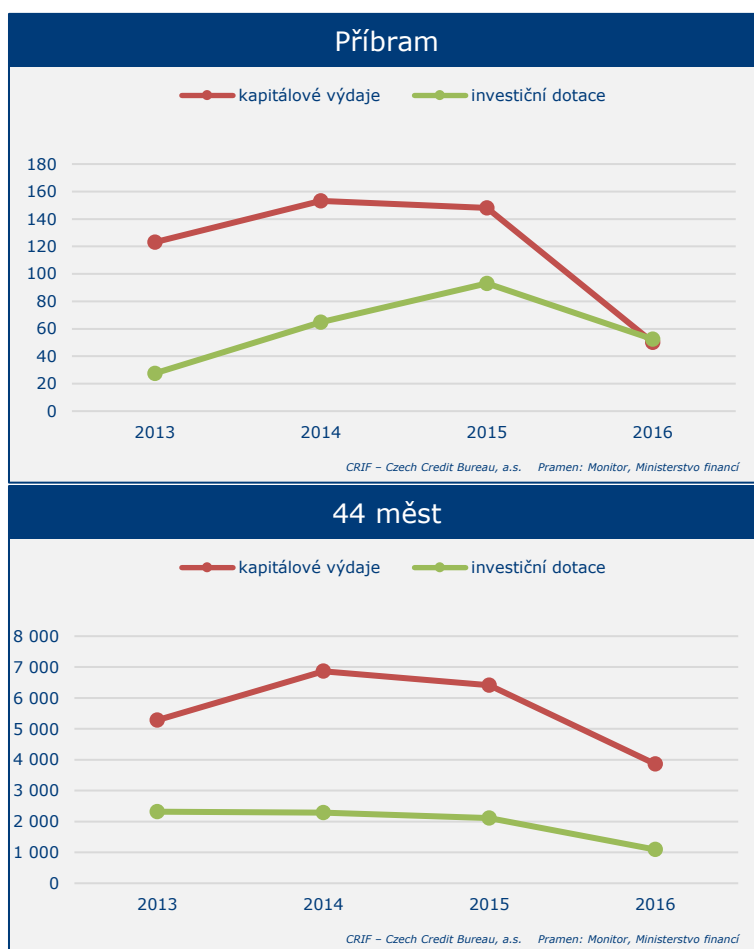

6.2.2. Kapitálové výdaje

Vývoj objemu kapitálových výdajů Příbrami a srovnatelných měst byl v posledních čtyřech letech obdobný. Po růstu v roce 2014 následoval mírný propad v roce 2015 a značný pokles v roce následujícím. Tento pokles byl u Příbrami hlubší. U srovnatelných měst se objem kapitálových výdajů v roce 2016 snížil na necelou polovinu, u Příbrami až na třetinu hodnoty z předchozího roku.

Rozdílný byl také vývoj investičních dotací. V Příbrami se jejich objem zvýšil ještě v roce 2015, ve kterém již začal pokles kapitálových výdajů, zatímco u srovnatelných měst se objem investičních dotací snížil již v roce 2015 a pokračoval v roce navazujícím.

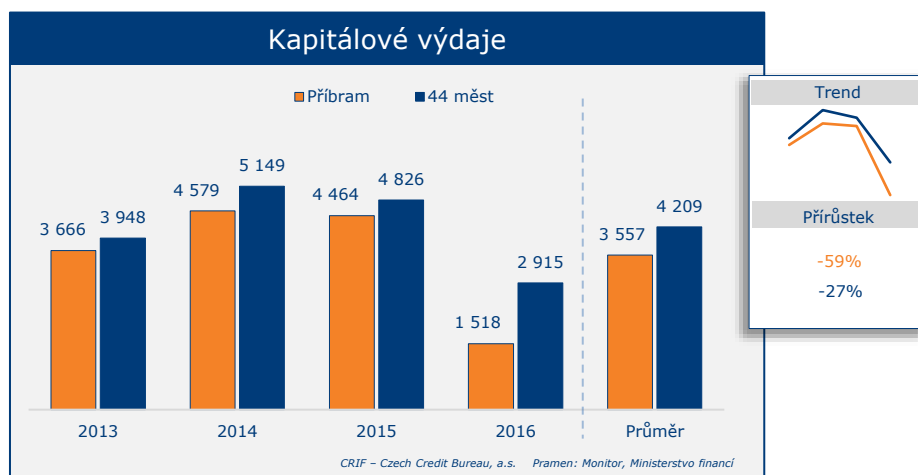
V období let 2012 až 2016 získala Příbram na investičních dotacích 238 mil. Kč. Na celkovém objemu kapitálových výdajů v daném období se podílely 50 %. U srovnatelných měst to bylo méně, pouze 35 %. Příbram tak byla při financování kapitálových výdajů více závislá na investičních dotacích než srovnatelná města.

Graf 27: Vývoj kapitálových výdajů a investičních dotací v mil. Kč

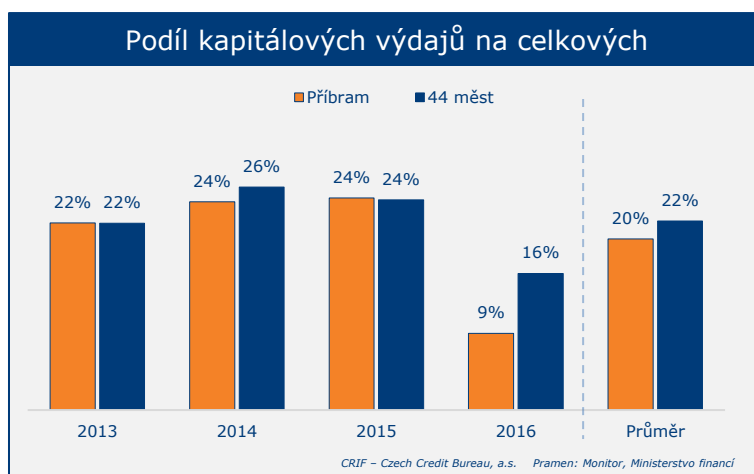

V přepočtu na obyvatele utratila Příbram v průměru za poslední čtyři roky za kapitálové výdaje 3 557 Kč, a to je o 653 Kč méně než srovnatelná města. Největší odstup měla Příbram v roce 2015. Kapitálové výdaje Příbrami byly v tomto vyjádření nižší než u srovnatelných měst v každém z posledních čtyř let.

Graf 28: Kapitálové výdaje v Kč na obyvatele

Nižší objem kapitálových výdajů na obyvatele se v Příbrami odrazil i v jejich nižším podílu na celkových výdajích. V průměru použila Příbram 20 % celkových výdajů ročně na výdaje kapitálové. Srovnatelná města o dva procentní body více. V roce 2013 a 2015 byl podíl kapitálových výdajů na celkových v obou případech shodný.

Graf 29: Podíl kapitálových výdajů na celkových

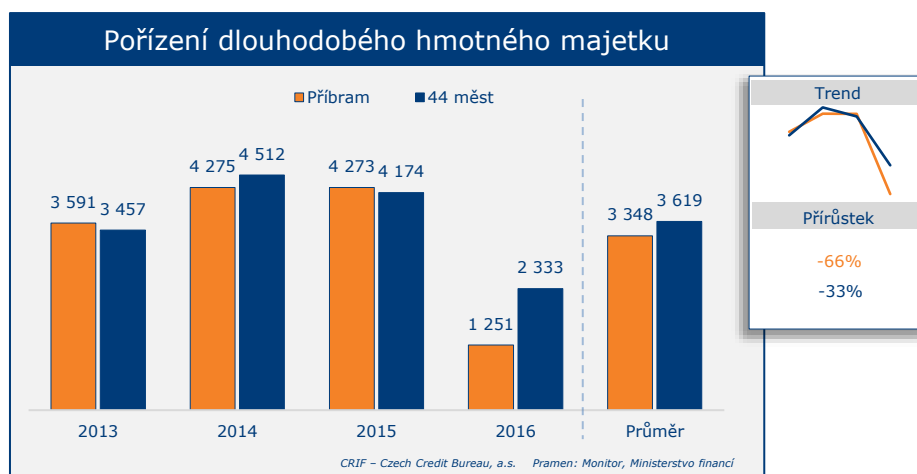
Kapitálové výdaje Příbrami směřovaly především na pořízení dlouhodobého hmotného majetku, zejména budov a staveb. V Příbrami se tento typ výdajů podílel v průměru

ročně 92 % na kapitálových výdajích, u srovnatelných měst 85 %. Jejich podíl se postupně snižoval, a to z 98 % v roce 2013 až na 82 % v roce 2016. U srovnatelných měst byl pokles mírnější.

V průměru 6 % kapitálových výdajů Příbrami šlo na investiční transfery příspěvkovým organizacím. Podíl těchto transferů se v daném období značně zvýšil. Ještě v roce 2013 tvořily pouhé 1 % kapitálových výdajů, v roce 2016 už to bylo 14 %. Srovnatelná města věnovala na investiční transfery příspěvkovým organizacím v průměru 4 % a i u nich lze zaznamenat vzestup tohoto podílu v roce 2016. Vzestup jejich váhy je dán nejen tím, že se samotná částka meziročně zvýšila, nýbrž také tím, že se objem kapitálových výdajů jako celku v roce 2016 podstatně snížil.

V průměru ročně se objem peněz věnovaný Příbrami na pořízení dlouhodobého hmotného majetku v přepočtu na obyvatele příliš nelišil od srovnatelných měst. Platí to i pro všechny roky v daném období, s výjimkou roku 2016.

Graf 30: Pořízení dlouhodobého hmotného majetku v Kč na obyvatele

Mnohem větší rozdíly nalezneme u investičních transferů příspěvkovým organizacím, jejich objem je však nesrovnatelně nižší. Tyto transfery dosáhly u srovnatelných měst v průměru 24 Kč na obyvatele, v Příbrami to bylo téměř osmkrát více. Přitom ještě v roce 2013 mezi Příbrami a srovnatelnými městy v tomto ohledu nebyl prakticky žádný rozdíl.

Poslední složkou kapitálových výdajů byly investiční dotace podnikatelským subjektům, zejména právnickým osobám. Ve struktuře kapitálových výdajů Příbrami nedosáhly ani na jedno procento, u srovnatelných měst to byla 3 %.

6.3. Odvětvová struktura výdajů

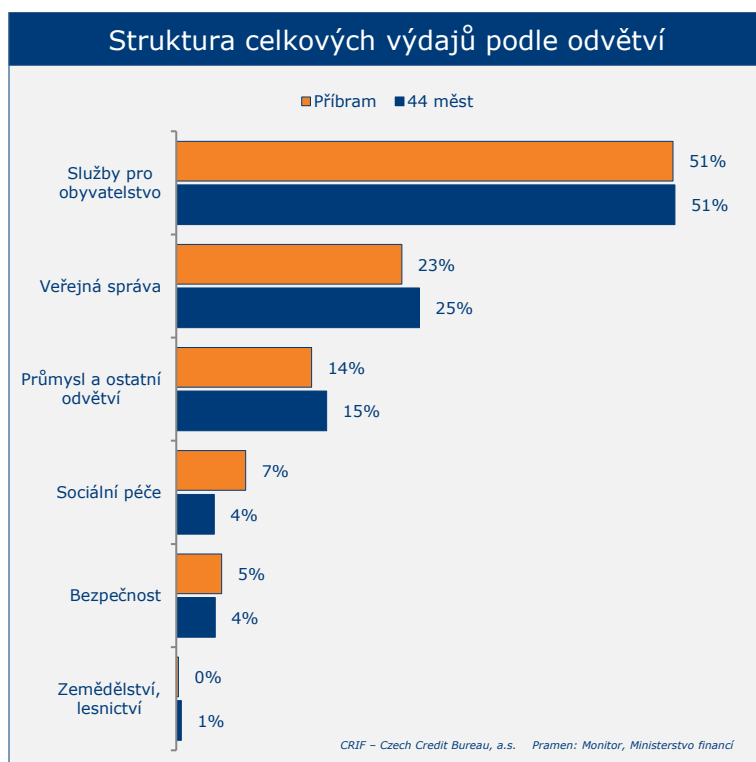
Rozpočtová skladba dělí výdaje obcí do šesti skupin. Největší váhu mají služby pro obyvatelstvo, které zahrnují i nejpestřejší rejstřík činností. Nejnižší, téměř zanedbatelnou váhu mají naproti tomu výdaje na zemědělství.

Výdaje na služby pro obyvatelstvo zaujímají v průměru více než polovinu celkových výdajů Příbrami i srovnatelných měst. Mezi rokem 2013 a 2016 se objem těchto výdajů snížil o 3 %, a to jak v Příbrami, tak i ve srovnatelných městech. Druhou příčku obsadily výdaje na veřejnou správu s průměrným podílem na celkových výdajích ve výši 23 % v Příbrami a 25 % ve srovnatelných městech. V daném období se jejich objem zvýšil o 9 % v Příbrami a o 6 % ve srovnatelných městech.

Průmysl a další odvětví obsadil třetí místo s průměrným podílem ve výši 14 % v Příbrami a 15 % ve srovnatelných městech. V roce 2016 ve srovnání s rokem 2013 se objem těchto výdajů snížil o téměř 60 % v Příbrami (především v důsledku prudkého poklesu v roce 2016) a o 13 % ve srovnatelných městech.

Výdaje na sociální péči se na celkových výdajích podílely v průměru 7 % v Příbrami a 4 % ve srovnatelných městech. Objem těchto výdajů se mezi rokem 2013 a 2016 více než zdvojnásobil v Příbrami, zatímco ve srovnatelných městech se zvýšil o 60 %. Na vzestupu těchto výdajů v Příbrami se podílel zejména růst kapitálových výdajů.

Graf 31: Struktura celkových výdajů podle odvětví, průměr 2013-2016

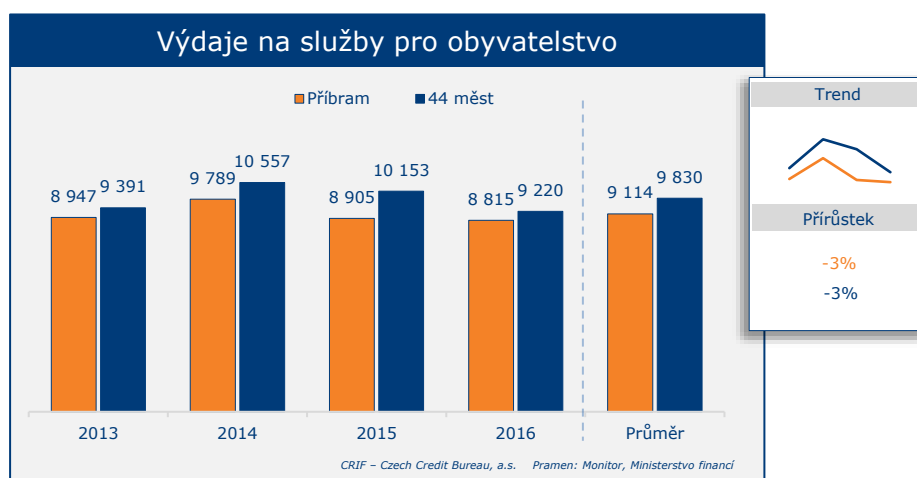
Příbram v mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
služby pro obyvatelstvo	300.2	327.4	295.3	291.4	303.6
správa	134.8	130.7	138.8	147.0	137.8
průmysl	81.4	116.4	100.1	33.2	82.8
sociální věci	25.0	34.4	43.0	67.3	42.4
bezpečnost	27.9	27.8	27.6	28.1	27.8
zemědělství	1.6	1.7	1.3	1.1	1.4
průměr na město v mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
služby pro obyvatelstvo	285.7	319.9	306.7	277.5	297.4
správa	140.5	141.7	149.8	148.3	145.1
průmysl	89.3	99.3	92.5	77.8	89.7
sociální věci	16.6	21.1	26.6	26.8	22.8
bezpečnost	22.5	22.6	23.9	24.4	23.3
zemědělství	3.2	2.8	3.1	3.0	3.0

Tabulka 8: Skladba celkových výdajů podle odvětví

6.3.1. Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Příbram i srovnatelná města sice vykázaly ve struktuře celkových výdajů shodný podíl výdajů na služby pro obyvatelstvo, avšak v přepočtu na obyvatele dosahovala srovnatelná města vyšší částky než Příbram, a to v každém z posledních čtyř let. V průměru to bylo 9 830 Kč, což je o 716 Kč na obyvatele více než Příbram. Rozdíl se až do roku 2015 zvyšoval a v tomto roce dosáhl dokonce 1 248 Kč na obyvatele. Nejnižší odchylka platí pro rok 2016 (pouhých 405 Kč na obyvatele).

Graf 32: Výdaje na služby pro obyvatelstvo v Kč na obyvatele

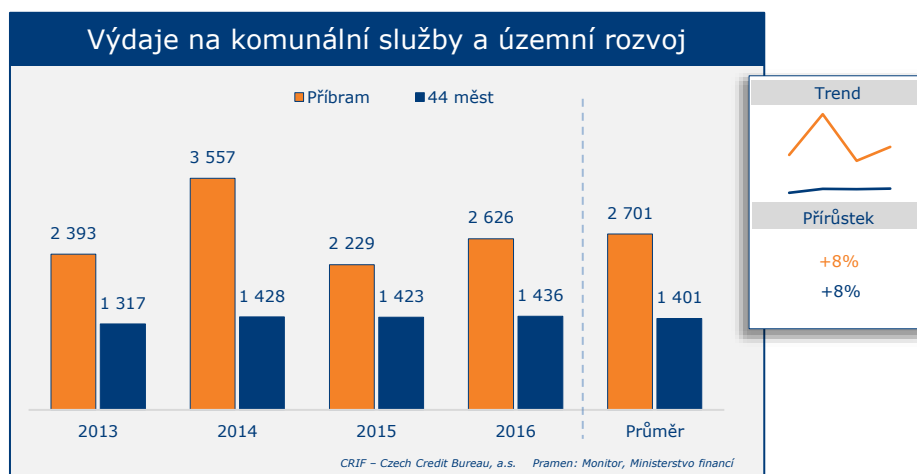
Výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnují oblast vzdělávání, kultura, církev a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví bydlení a bytové hospodářství, komunální služby a územní rozvoj, a ochrana životního prostředí.

V rámci výdajů na služby pro obyvatelstvo měly největší váhu výdaje na komunální služby a územní rozvoj. Ty se na výdajích této skupiny podílely v průměru 29 %, ve srovnatelných městech to bylo mnohem méně, konkrétně 14 % a zároveň to znamenalo až čtvrté místo. Až 85 % výdajů na komunální služby v Příbrami připadá na „komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené“, což z hlediska analýzy představuje černou schránku.

Do dané oblasti patří především bytové a nebytové hospodářství, veřejné osvětlení, pohřebnictví a územní plánování a rozvoj.

V přepočtu na obyvatele utratila Příbram na komunální služby a územní rozvoj v průměru 2 701 Kč, což je o 1 300 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. Výdaje Příbrami byly vyšší v každém z posledních čtyř let.

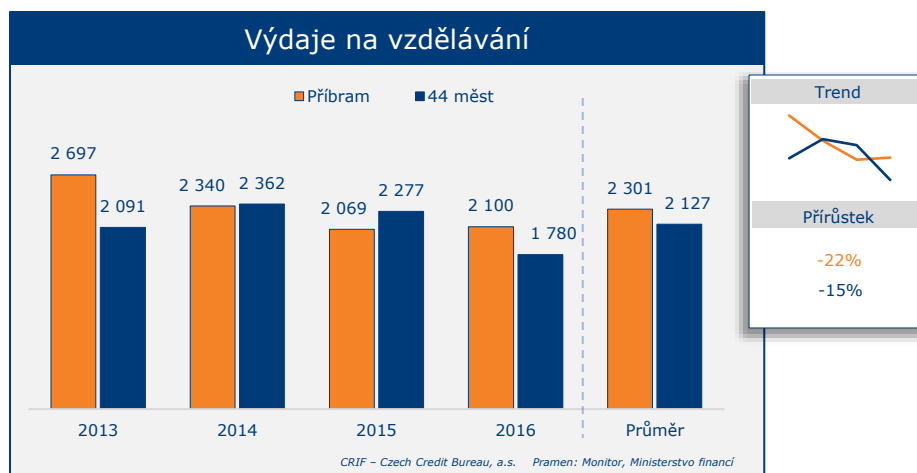

Graf 33: Výdaje na komunální služby a územní rozvoj v Kč na obyvatele

Čtvrtina celkových výdajů na služby pro obyvatelstvo Příbrami patřila v průměru výdajům na vzdělávání, u srovnatelných měst to bylo 22 % a zároveň první místo v rámci služeb pro obyvatelstvo. Objem výdajů na vzdělávání v Příbrami se mezi rokem 2013 a 2016 o 22 % snížil, srovnatelná města vykázala také pokles, byl však nižší (15 %). Příbram vydala na vzdělávání v průměru ročně 2 301 Kč, a to je o 174 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. Ještě v roce 2013 převýšily výdaje Příbrami srovnatelná města o 606 Kč na obyvatele, v roce 2015 byly naopak výdaje srovnatelných měst na tuto oblast vyšší než v Příbrami o 208 Kč na obyvatele.

Do této skupiny výdajů se řadí především mateřské a základní školy a rovněž střední odborné školy, či gymnázia.

Graf 34: Výdaje na vzdělávání v Kč na obyvatele

Výdaje na kulturu, církve a sdělovací prostředky Příbrami se na celkových výdajích dané skupiny podílely 16 %, u srovnatelných měst to bylo 13 %. V Příbrami se podíl těchto výdajů zvyšoval, u srovnatelných měst byl víceméně stabilní.

Tyto výdaje se váží na knihovnické činnosti, zachování a obnovu kulturních památek, na zájmovou činnost v kultuře a sdělovací prostředky.

Tělovýchova a zájmová činnost tvořila 16 % celkových výdajů. Jejich podíl v Příbrami kolísal a v roce 2016 byl nižší než v roce 2013. U srovnatelných měst se mírně zvýšil. Ochrana životního prostředí patřilo v Příbrami v průměru 6 % celkových výdajů v rámci dané skupiny, u srovnatelných měst to bylo více než třikrát tolik.

Naprostá většina těchto výdajů směřovala na sportovní zařízení v majetku obce a další tělovýchovnou činnost. Jen malá část připadla na využití volného času dětí a mládeže a rekreaci.

Výdaje na bydlení a bytové hospodářství představovaly 5 % celkových výdajů v Příbrami avšak 12 % u srovnatelných měst. V Příbrami byly nejvyšší v roce 2016, u srovnatelných měst se v daném období výrazněji neměnily. Výdaje na zdravotnictví byly popelkou jak u Příbrami, tak i u srovnatelných měst. Jejich podíl se pohyboval kolem 2 %.

Příbram	2013	2014	2015	2016	průměr
komunální služby	27%	36%	25%	30%	29%
vzdělávání	30%	24%	23%	24%	25%
kultura, církve, sdělovací prostředky	14%	14%	16%	21%	16%
tělovýchova, zájmová činnost	16%	13%	23%	12%	16%
životní prostředí	6%	6%	6%	7%	6%
bytové hospodářství	4%	4%	4%	7%	5%
zdravotnictví	3%	2%	2%	0%	2%
44 měst	2013	2014	2015	2016	průměr
komunální služby	14%	14%	14%	16%	14%
vzdělávání	22%	22%	22%	19%	22%
kultura, církve	13%	12%	13%	14%	13%
tělovýchova, zájmová činnost	15%	16%	17%	17%	16%
životní prostředí	21%	19%	17%	18%	19%
bytové hospodářství	12%	13%	12%	13%	12%
zdravotnictví	1%	1%	2%	2%	2%

Tabulka 9: Struktura výdajů na služby pro obyvatelstvo

Příbram mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
komunální služby	80.3	119.0	73.9	86.8	90.0
vzdělávání	90.5	78.3	68.6	69.4	76.7
kultura, církve, sdělovací prostředky	43.5	46.2	47.8	62.6	50.0
tělovýchova, zájmová činnost	49.2	42.8	68.3	33.9	48.5
životní prostředí	17.5	18.6	18.5	19.3	18.5
bytové hospodářství	11.7	13.4	12.3	19.2	14.2
zdravotnictví	7.5	7.5	4.6	0.1	5.0
průměr na město mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
komunální služby	40.1	43.3	43.0	43.2	42.4
vzdělávání	63.6	71.5	68.8	53.6	64.4
kultura, církve, sdělovací prostředky	36.5	39.1	39.3	40.0	38.7
tělovýchova, zájmová činnost	42.4	51.8	51.5	47.4	48.3
životní prostředí	60.1	61.3	52.6	49.0	55.7
bytové hospodářství	34.7	42.1	36.6	35.1	37.1
zdravotnictví	3.8	4.7	6.2	5.1	5.0

Tabulka 10: Skladba výdajů na služby pro obyvatelstvo

Oblast kultury, církví a sdělovacích prostředků je poslední v rámci výdajů na služby pro obyvatelstvo, ve které byly výdaje Příbrami vyšší než ve srovnatelných městech. V průměru to bylo 1 503 Kč na obyvatele, a to je o 224 Kč více než ve srovnatelných městech. Výdaje Příbrami na tuto oblast se v posledních čtyřech letech zvyšovaly. Celkově to bylo o 44 %, zatímco u srovnatelných měst se jednalo pouze o 9 % růst. Řadí se sem především výdaje na knihovnické a na divadelní činnosti a rovněž výdaje na činnost muzeí a galerií.

Na tělovýchovu a zájmovou činnost utratila Příbram v průměru ročně 1 457 Kč, a to je o 138 Kč méně než srovnatelná města. Jednalo se především o výdaje na sportovní zařízení v majetku města a na ostatní tělovýchovnou činnost. Na zájmovou činnost a rekreaci připadla jen poměrně malá část. Mezi rokem 2013 a 2016 se výdaje Příbrami na tuto oblast snížily o 31 %, mezi rokem 2016 a 2015 se snížily dokonce až na polovinu. U srovnatelných měst naopak v daném období rostly, a to o 12 %.

Celkové výdaje na životní prostředí byly v přepočtu na obyvatele v Příbrami v průměru ročně o 1 287 Kč nižší než u srovnatelných měst. V Příbrami dosahovaly pouze 555 Kč na obyvatele. Byly tudíž mnohem nižší, a to i přesto, že mezi rokem 2013 a 2016 se zvýšily o 12 %, zatímco u srovnatelných měst naopak poklesly o 18 %. Podstatná část výdajů na ochranu životního prostředí Příbrami připadla na nakládání s odpady, konkrétně na sběr a svoz komunálních odpadů. Menší část Příbram věnovala na ochranu přírody a krajiny a na péči o vzhled města.

Rovněž výdaje na bytové hospodářství byly v Příbrami v přepočtu na obyvatele nižší než u srovnatelných měst. Vykázaly v průměru ročně 425 Kč, což je o 801 Kč méně než srovnatelná města. Dynamika jejich růstu mezi rokem 2013 a 2016 byla ale v Příbrami vyšší než ve srovnatelných městech. Dosáhla výše 64 %, přičemž nejvyšší růst byl v roce 2016, u srovnatelných měst se výdaje zvýšily o pouhé 1 %.

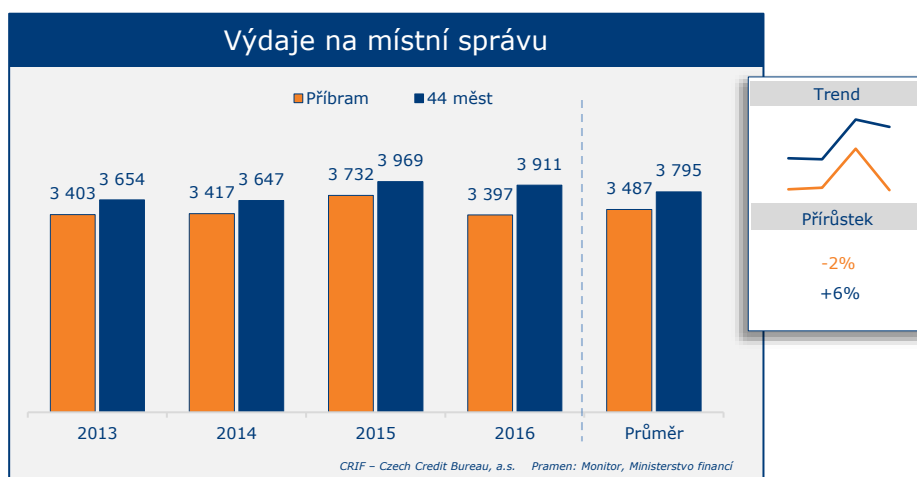
Graf 35: Výdaje na služby pro obyvatelstvo v Kč na obyvatele, průměr 2013-2016

6.3.2. Výdaje na správu

Největší část výdajů na správu v Příbrami se týkala místní správy. V menší míře pak šlo i o výdaje na zastupitelstvo a na finanční operace. Na celkových výdajích Příbrami se výdaje na správu podílely v průměru 23 %, u srovnatelných měst to bylo 25 %. Mezi rokem 2013 a 2016 se tyto výdaje zvýšily o 9 % v Příbrami a o 6 % ve srovnatelných městech.

Výdaje Příbrami na místní správu v přepočtu na obyvatele dosáhly v průměru výše 3 487 Kč, a to je o 308 Kč na obyvatele méně než u srovnatelných měst. U výdajů na zastupitelstvo byly rozdíly menší. Výdaje Příbrami byly v průměru 122 Kč, což je o 35 Kč méně než u srovnatelných měst. Mezi rokem 2013 a 2016 se výdaje Příbrami na místní správu snížily o 8 % a na zastupitelstvo o 2 %. Srovnatelná města zvýšila výdaje na místní správu o 6 % a o 5 % pak i výdaje na zastupitelstvo.

Graf 36: Výdaje na místní správu v Kč na obyvatele

6.3.3. Výdaje na průmysl a ostatní odvětví

Tato oblast výdajů zahrnuje pozemní komunikace, tedy činnosti spojené se správou, údržbou a opravami silniční sítě, a silniční dopravu, což se týká dotací veřejné silniční městské i meziměstské dopravy, včetně přímého provozování, bezpečnost silničního provozu a dotace na zlevněné jízdné. Patří sem ještě vodní hospodářství, tedy zásobování pitnou vodou a sběr a čištění odpadních vod.

Nejvýznamnější částí výdajů na průmysl a ostatní odvětví byly výdaje na pozemní komunikace, a to platí jak pro Příbram, tak i pro srovnatelná města. Podílely se 53 % na výdajích za tuto skupinu v Příbrami a dokonce 61 % u srovnatelných měst.

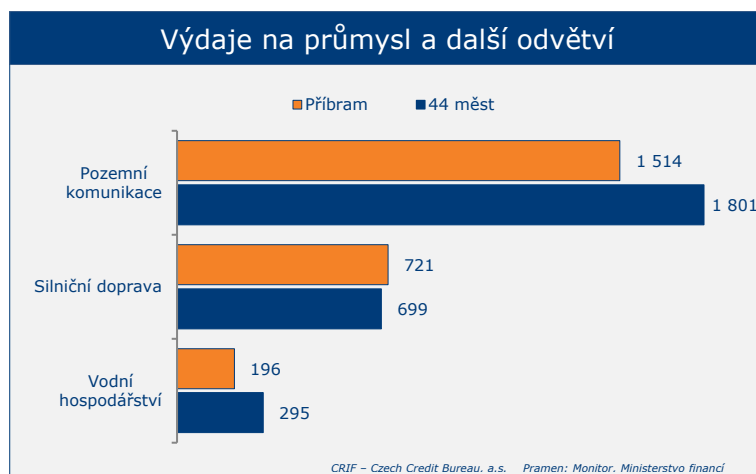
V přepočtu na obyvatele utratila Příbram v průměru ročně 1 514 Kč, a to je o 287 Kč méně než srovnatelná města.

V Příbrami se objem těchto výdajů mezi rokem 2013 a 2016 prudce snížil. V roce 2016 dosahoval pouhou čtvrtinu objemu z roku 2013. Ke značnému poklesu došlo v roce 2016, ve kterém výše těchto výdajů dosáhla pouhé jedné desetiny předchozího roku. U srovnatelných měst došlo také k poklesu, avšak pouze o 11 %.

Silniční doprava, tedy provoz silniční dopravy a bezpečnost silničního provozu, tvořila v průměru 37 % celkových výdajů této skupiny v Příbrami a 24 % výdajů ve srovnatelných městech. V roce 2016 dosáhly tyto výdaje v Příbrami téměř tři čtvrtiny výdajů na průmysl a další odvětví. Mezi rokem 2013 a 2016 se výdaje na silniční dopravu v Příbrami zvýšily o 5 %, u srovnatelných měst se naopak o 1 % snížily. V přepočtu na obyvatele vydala Příbram v průměru ročně 721 Kč, srovnatelná města o 22 Kč méně.

Vodní hospodářství zaujímalo v průměru 8 % výdajů dané skupiny v Příbrami a 10 % u srovnatelných měst. Patří sem především zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod. V přepočtu na obyvatele použila Příbram v průměru ročně částku 196 Kč, což je o 99 Kč méně než srovnatelná města. V roce 2016 byly výdaje Příbrami na vodní hospodářství méně než třetinové ve srovnání s rokem 2013. Vysoké byly právě v roce 2013. K poklesu došlo rovněž u srovnatelných měst, a to o 50 %.

Graf 37: Výdaje na průmysl a další odvětví v Kč na obyvatele, průměr 2013-2016

Přibram mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
pozemní komunikace	30.2	88.5	75.6	7.6	50.5
silniční doprava	23.5	24.7	23.3	24.6	24.0
vodní hospodářství	25.2	0.3	0.2	0.7	6.6
průměr měst mil. Kč	2013	2014	2015	2016	průměr
pozemní komunikace	52.4	61.2	58.0	46.5	54.5
silniční doprava	20.6	21.8	21.8	20.4	21.1
vodní hospodářství	11.5	11.3	8.1	5.0	8.9

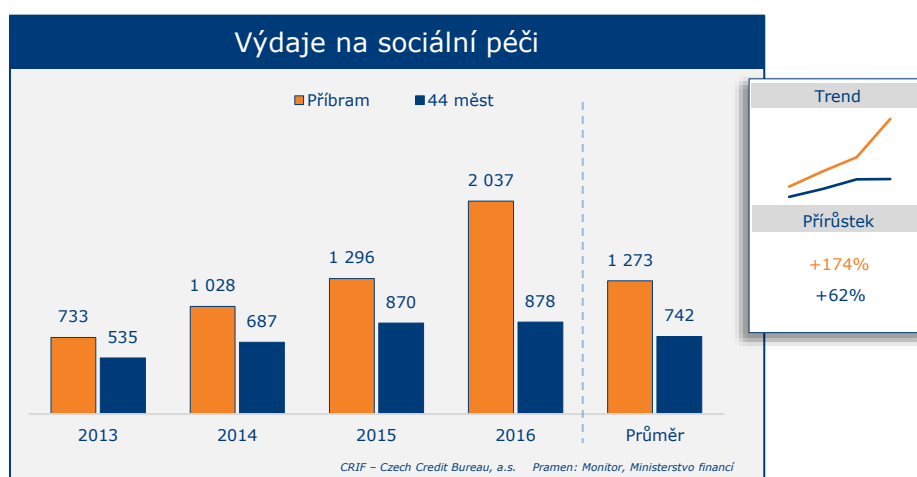
Tabulka 11: Skladba výdajů na průmysl a další odvětví

6.3.4. Výdaje na sociální péči

Výdaje na sociální služby Příbrami zahrnují především takové oblasti jako je pečovatelská služba, osobní asistence a podpora samostatného bydlení. Dále sem patří domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem, sociální poradenství, azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny.

Výdaje na sociální péči se na celkových výdajích Příbrami ve skupině služeb pro obyvatelstvo podílely v průměru 7 %, v roce 2016 to bylo dokonce 12 %. U srovnatelných měst měly 5 % váhu. V přepočtu na obyvatele použila Příbram v průměru ročně částku 1 273 Kč, a to je o 531 Kč více než srovnatelná města. Mezi rokem 2013 a 2016 se výdaje Příbrami na sociální péči zvýšily na více než dvou a půlnásobek, ve srovnatelných městech vzrostly o 62 %.

Graf 38: Výdaje na sociální péči v Kč na obyvatele

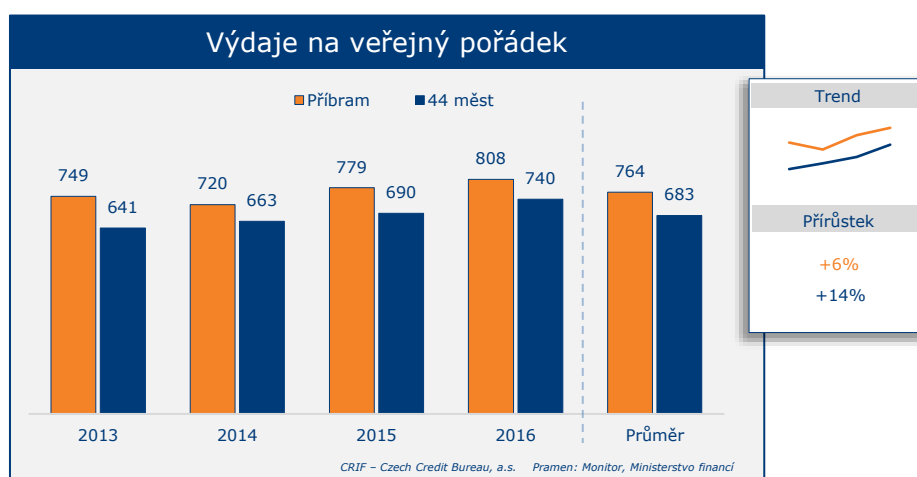

6.3.5. Výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek

K výdajům na bezpečnost a veřejný pořádek patří také výdaje spojené s požární ochranou (dobrovolná část) a výdaje na civilní připravenost na krizové stavy. Tyto dvě oblasti však tvoří v Příbrami jen velmi malou část výdajů na bezpečnost a veřejný pořádek (méně než 10 %).

Celkové výdaje na bezpečnost se mezi rokem 2013 a 2016 zvýšily o 1 % v Příbrami a o 9 % ve srovnatelných městech. Samotné výdaje na veřejný pořádek se zvedly o 6 % v Příbrami a o 14 % ve srovnatelných městech. Výdaje na požární ochranu klesly o 33 % v Příbrami a o 1 % se zvýšily ve srovnatelných městech.

V přepočtu na obyvatele vydala Příbram na veřejný pořádek v průměru ročně 764 Kč, což je o 81 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. Odstup se časem víceméně snižoval.

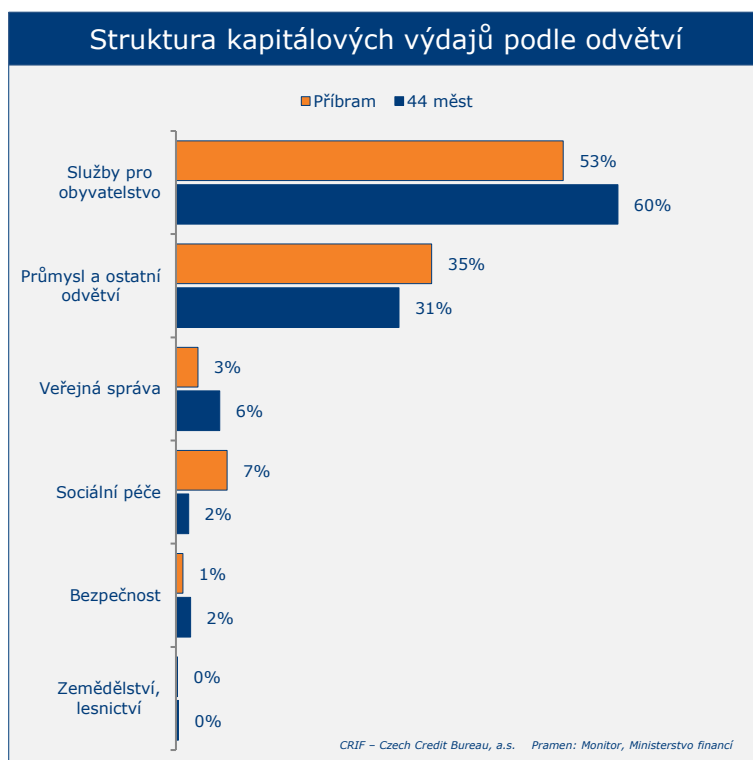
Graf 39: Výdaje na veřejný pořádek v Kč na obyvatele

6.3.6. Kapitálové výdaje podle odvětví

Největší objem kapitálových výdajů směřoval do oblasti služby pro obyvatelstvo. Tvořily v průměru za poslední čtyři roky 53 % kapitálových výdajů Příbrami a 60 % kapitálových výdajů srovnatelných měst. I druhé místo je stejné jak u Příbrami, tak u srovnatelných měst. Patří kapitálovým výdajům na průmyslová a další odvětví, a to podílem 35 % v Příbrami a 31 % ve srovnatelných městech. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích na správu je ve srovnatelných městech dvojnásobný než v Příbrami.

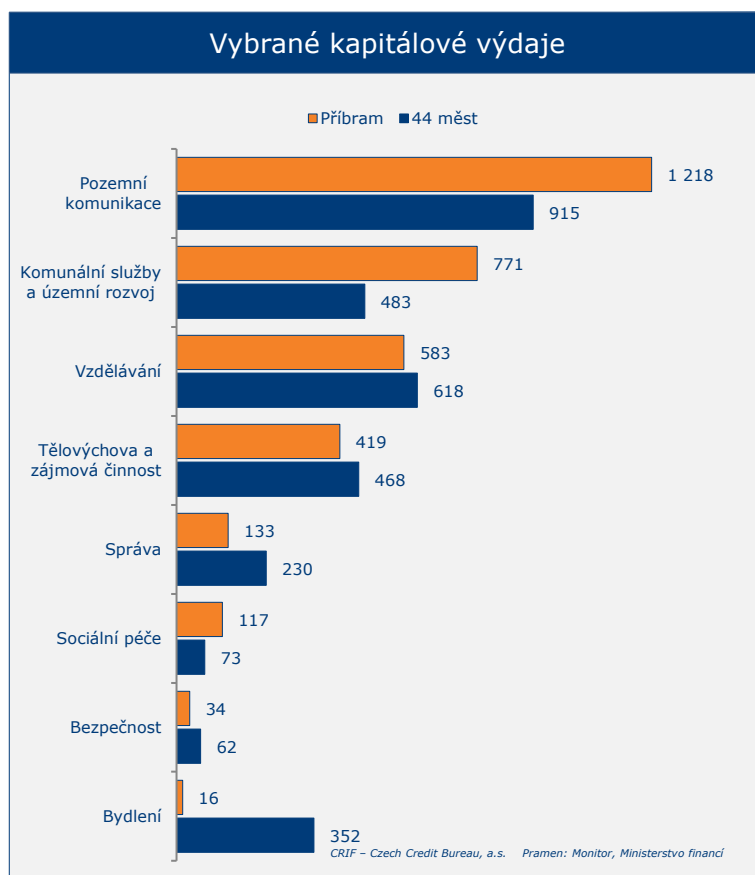
Graf 40: Struktura kapitálových výdajů podle odvětví, průměr 2013-2016

Celkové kapitálové výdaje Příbrami byly v přepočtu na obyvatele v každém z posledních čtyř let nižší než ve srovnatelných městech. To se promítlo i do jejich výše ve vybraných výdajových skupinách. V těch měla Příbram vyšší kapitálové výdaje na obyvatele než srovnatelná města v průměru za poslední čtyři roky u pozemních komunikací, komunálních služeb a sociální péče.

Příbram použila na kapitálové výdaje do pozemních komunikací v průměru ročně částku 1 218 Kč na obyvatele, a to je o 303 Kč více než srovnatelná města. O 288 Kč na obyvatele dala Příbram více na kapitálové výdaje v komunálních službách a o 44 Kč na obyvatele pak v oblasti sociální péče.

Největší rozdíl mezi Příbramí a srovnatelnými městy vykázaly kapitálové výdaje na bydlení. V této oblasti použila srovnatelná města na kapitálové výdaje v průměru ročně o 336 Kč na obyvatele více než Příbram. Vyšší kapitálové výdaje než Příbram měla srovnatelná města dále v oblasti vzdělávání, tělovýchova a zájmová činnost, správa a bezpečnost.

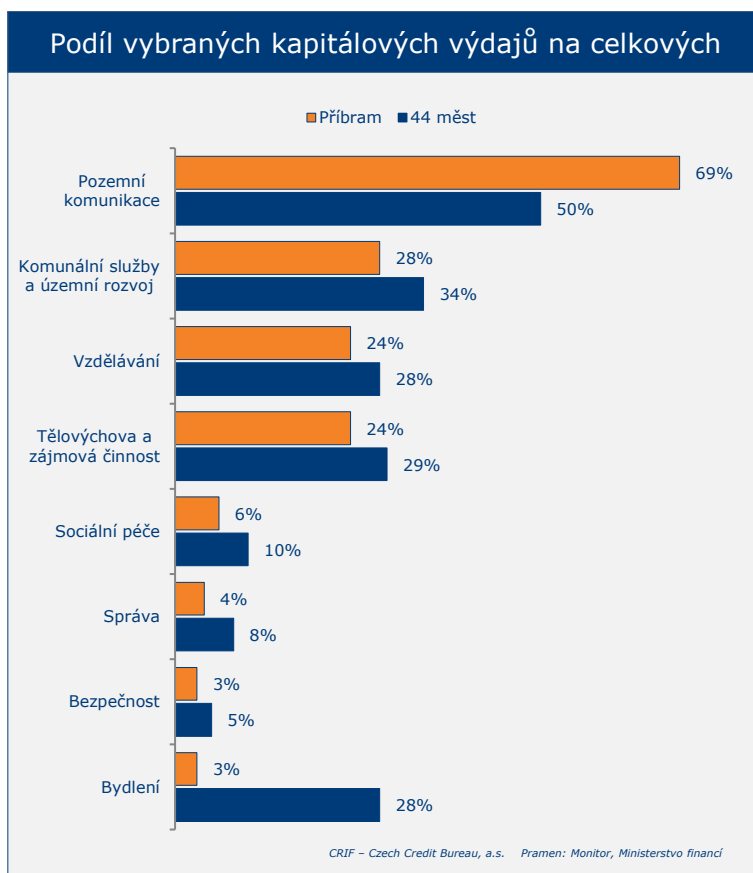

Graf 41: Vybrané kapitálové výdaje v Kč na obyvatele, průměr 2013-2016

Vyšší objem kapitálových výdajů než běžných měla pouze oblast pozemních komunikací. V průměru tvořily 69 % celkových výdajů v Příbrami a polovinu výdajů srovnatelných měst. Cca čtvrtinou se kapitálové výdaje podílely na celkových výdajích v Příbrami v oblasti komunálních služeb, vzdělávání a tělovýchovy a zájmové činnosti. Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích srovnatelných měst byly v těchto oblastech o tři až šest procentních bodů vyšší.

Relativně nízký podíl kapitálových výdajů na celkových vykazuje oblast sociální péče, správy a bezpečnosti. Ve všech třech však byl podíl srovnatelných měst vyšší než v Příbrami. Zatímco v oblasti bydlení byl podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích Příbrami zanedbatelný, ve srovnatelných městech dosahoval až 28 %.

Graf 42: Podíl vybraných kapitálových výdajů na celkových výdajích, průměr 2013-2016

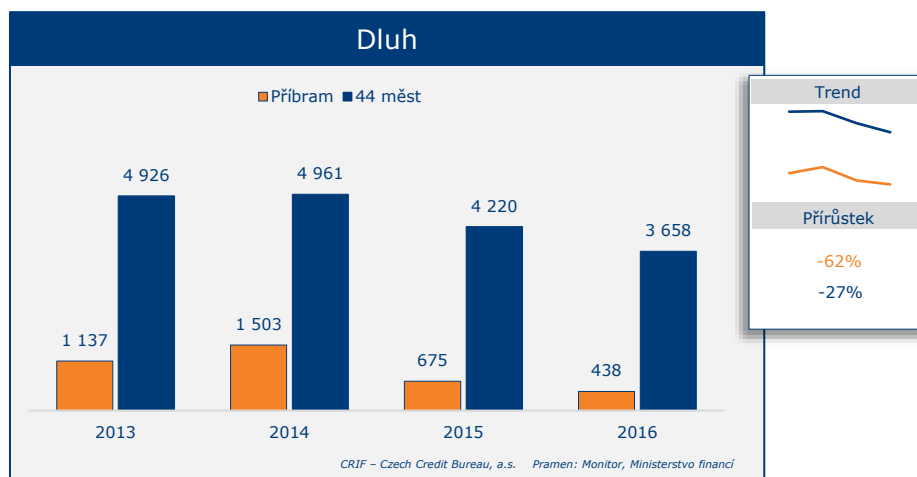
6.4. Vybrané finanční ukazatele

6.4.1. Dluh

Dluh obcí pro potřeby této analýzy počítáme v souladu s metodikou Ministerstva financí. Skládá se především z dlouhodobých bankovních úvěrů a návratných finančních výpomocí. Dále se sem řadí, kromě komunálních obligací, i krátkodobé bankovní úvěry, závazky z ručení, směnky a ostatní dlouhodobé závazky.

Koncem roku 2016 dosáhl dluh Příbrami výše 14,5 milionu Kč. Mezi rokem 2013 a 2016 se jeho objem snížil o 62 %. Dluh srovnatelných měst poklesl v daném období také, avšak pouze o 27 %. V přepočtu na obyvatele vykazala Příbram koncem roku 2016 dluh ve výši 438 Kč, a to je o 3 220 Kč (tj. zhruba sedmkrát) méně než srovnatelná města. Byl podstatně nižší než ve srovnatelných městech v každém z posledních čtyř let v přepočtu na obyvatele. Pro rozpočtové hospodaření Příbrami tak nepředstavuje žádné výrazné omezení.

Dluh Příbrami se skládal z dlouhodobých bankovních úvěrů, pouze v roce 2014 přibýly ještě krátkodobé bankovní úvěry. U srovnatelných měst tvořily dlouhodobé bankovní úvěry cca 80 % jejich dluhu, zbývající část připadla na ostatní dlouhodobé závazky, směnky a návratné finanční výpomoci.

Graf 43: Dluh v Kč na obyvatele

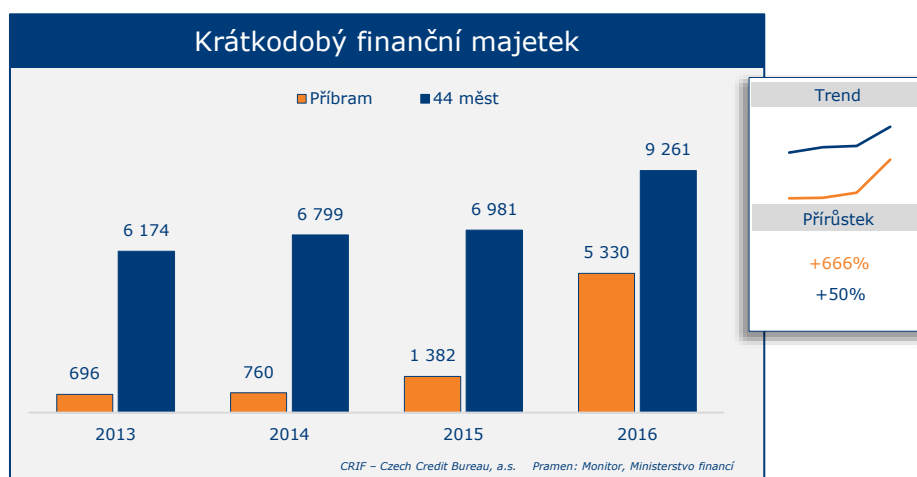

6.4.2. Krátkodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek se skládá z peněz na základním běžném účtu, na běžném účtu fondů a na jiných běžných účtech. Představuje likvidní prostředky, které lze použít na okamžitou úhradu dluhu, pokud by to z nějakého důvodu bylo nutné.

Objem krátkodobého finančního majetku Příbrami byl v posledních dvou letech vyšší než objem jejího dluhu. Pro srovnatelná města to platí pro všechny poslední čtyři roky. Objem krátkodobého finančního majetku Příbrami se mezi rokem 2013 a 2016 zvýšil na více než šestinásobek, a to především zásluhou jejího značného zvýšení v roce 2016. Tento vývoj odráží vysoký přebytek rozpočtu Příbrami v tomto roce. I u srovnatelných měst se objem krátkodobého finančního majetku rovněž zvyšoval, avšak podstatně pomaleji. Rovněž zde nalezneme vysoký přírůstek právě v roce 2016, a to ze stejných důvodů jako v Příbrami.

V přepočtu na obyvatele vykazala Příbram koncem roku 2016 krátkodobý finanční majetek ve výši 5 330 Kč, a to je o 3 931 Kč na obyvatele méně než srovnatelná města. Příbram vykazovala v každém z posledních čtyř let nižší objem krátkodobého finančního majetku než srovnatelná města. Odstup se v posledních dvou letech snižoval. Vzhledem k nízké úrovni dluhu má Příbram i tak více než dostatek peněz na řádné dodržování svých závazků.

Graf 44: Krátkodobý finanční majetek v Kč na obyvatele

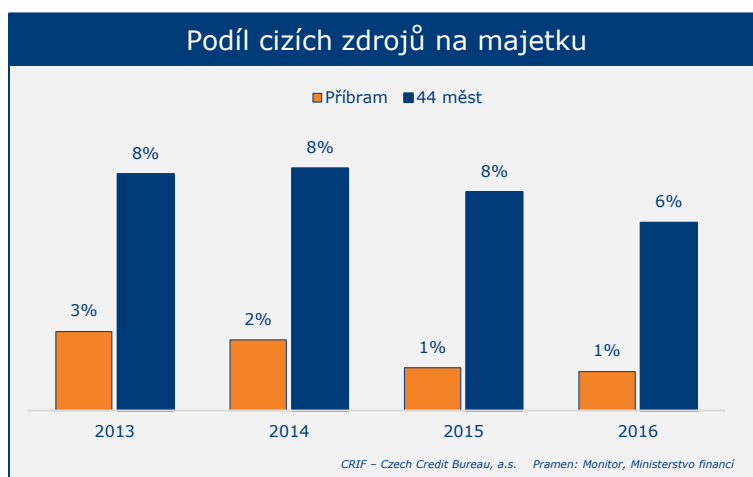

6.4.3. Cizí zdroje

Cizí zdroje jsou širším pojmem než dluh. Kromě položek, které vcházejí do dluhu, sem patří ještě dlouhodobé zálohy na přijaté transfery, závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, zdravotnímu pojištění a sociálnímu zabezpečení. Posledně tři jmenované položky souvisejí i se způsobem výplat mezd a odvodů a vyskytují se ve struktuře cizích zdrojů každého města.

Nejvýznamnější součástí cizích zdrojů je dluh, a proto není překvapením, že i objem cizích zdrojů na obyvatele je v Příbrami výrazně nižší než ve srovnatelných městech. Koncem roku 2016 vykázala Příbram cizí zdroje ve výši 1 537 Kč na obyvatele, a to je o 6 164 Kč méně než srovnatelná města. Objem cizích zdrojů Příbrami se mezi rokem 2013 a 2016 snížil o 50 %, u srovnatelných měst poklesl také, ale jen o 16 %. Jejich objem se každoročně snižoval v Příbrami, u srovnatelných měst to platí až od roku 2014.

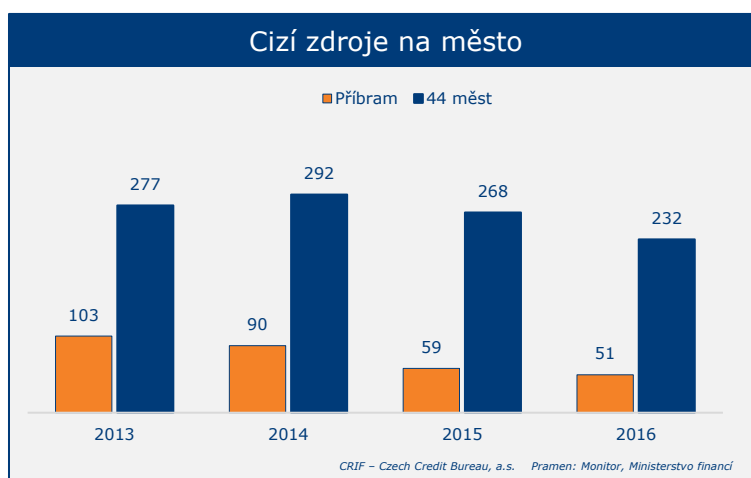
Cizí zdroje se na majetkové struktuře Příbrami koncem roku 2016 podílely pouhým 1 %, u srovnatelných měst to bylo 6 %. V obou případech je však majetková struktura bezpečná a zaručuje finanční rovnováhu i v delším časovém horizontu.

Graf 45: Podíl cizích zdrojů na majetku

Objem cizích zdrojů Příbrami se nejenže snižoval rychleji než ve srovnatelných městech, navíc jeho pokles byl plynulý. Příbram jej vykázala v každém z posledních čtyř let. Pro srovnatelná města to platí až po roce 2013.

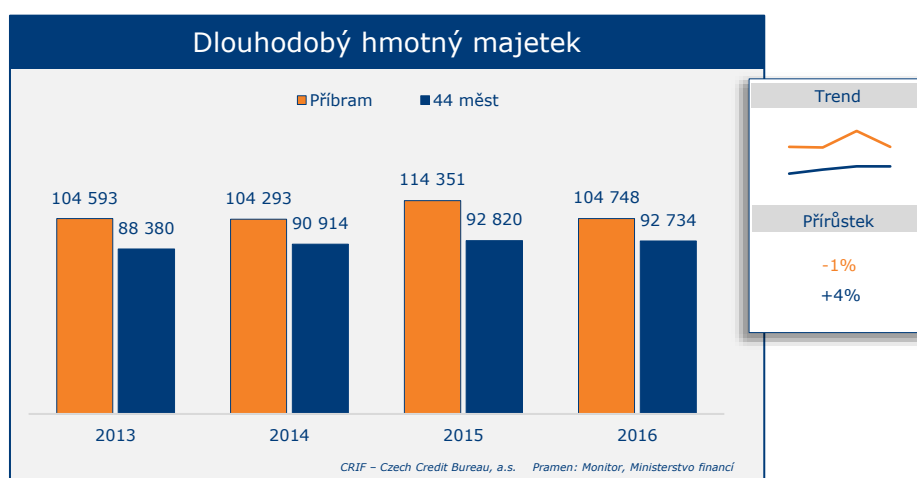

Graf 46: Cizí zdroje v mil. Kč na město

6.4.4. Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek je nejvýznamněji částí celkových aktiv města. Na celkovém majetku se podílel 90 % v Příbrami a 80 % ve srovnatelných městech. Jeho objem se mezi rokem 2013 a 2016 v Příbrami o 1 % snížil, zatímco u srovnatelných měst vzrostl o 4 %.

V přepočtu na obyvatele disponovala Příbram koncem roku 2016 dlouhodobým hmotným majetkem ve výši 104 748 Kč, což je o 12 014 Kč na obyvatele více než srovnatelná města. Dlouhodobý hmotný majetek Příbrami tvoří především stavby a pozemky a v menší míře nedokončený hmotný majetek a kulturní předměty.

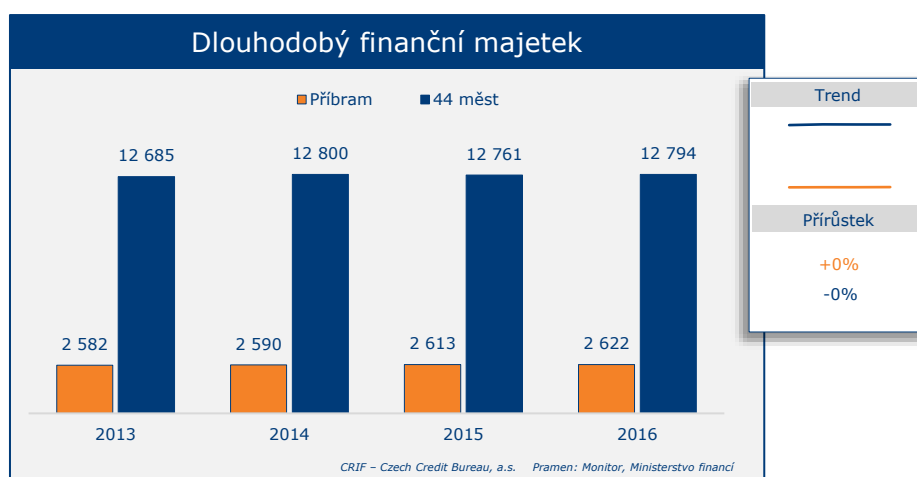
Graf 47: Dlouhodobý hmotný majetek v Kč na obyvatele

6.4.5. Dlouhodobý finanční majetek

Koncem roku 2016 se dlouhodobý finanční majetek (finanční investice) na celkových aktivech Příbrami podílel 2 %, u srovnatelných měst to bylo 11 %. Jeho objem se mezi rokem 2013 a 2016 nezměnil ani v Příbrami, ani ve srovnatelných městech.

Koncem roku 2016 připadlo na jednoho obyvatele Příbrami 2 622 Kč finančních investic, u srovnatelných měst to bylo téměř pětkrát tolik. Dlouhodobý finanční majetek Příbrami tvoří majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem, ovšem největší díl připadá na ostatní dlouhodobý finanční majetek. Řadí se sem ještě poskytnuté návratné finanční výpomoci, které však mají malou váhu.

Graf 48: Dlouhodobý finanční majetek v Kč na obyvatele

6.4.6. Likvidita

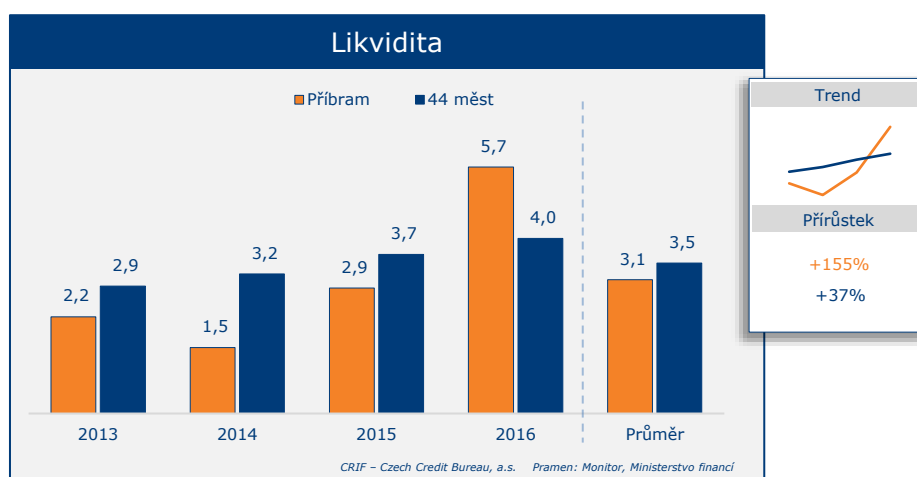
K důležitým faktorům pro hodnocení udržitelnosti rozvoje města patří, kromě již výše zmíněného podílu cizích zdrojů na majetku města, likvidita. Tento ukazatel charakterizuje schopnost obce hradit své krátkodobé závazky včas a řádně a udržovat tak krátkodobou finanční rovnováhu města.

I zde, podobně jako u cizích zdrojů, platí, že optimální není ani příliš vysoká, ale ani příliš nízká úroveň likvidity. Příliš nízká likvidita (obvykle menší než 1) signalizuje riziko opožděné úhrady krátkodobých závazků. Příliš vysoká hodnota likvidity naznačuje, že její řízení není silnou stránkou města, resp. že příliš mnoho peněz leží „ladem“.

Hodnota likvidity Příbrami v posledních čtyřech letech vykazovala fluktuace. V roce 2014 byla poměrně nízká a v posledním roce analyzovaného období téměř vysoká. Rok 2016 byl však zvláštní z mnoha hledisek. V prvních třech letech daného období byla likvidita Příbrami vždy nižší než u srovnatelných měst, v posledním roce se relace obrátila.

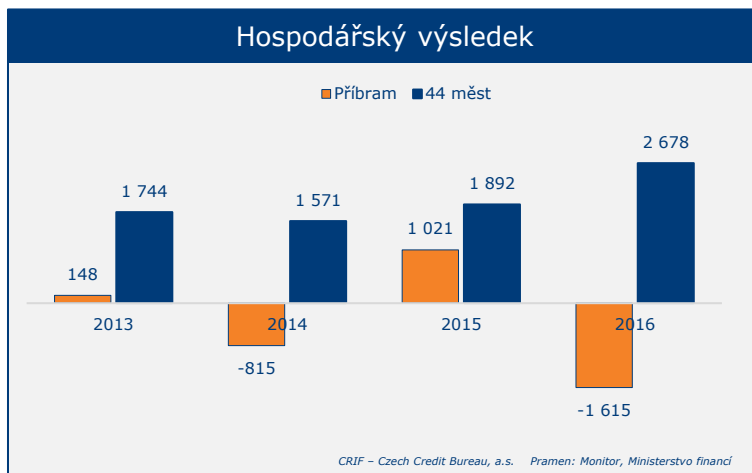

Graf 49: Likvidita

Zatímco rozpočet poskytuje finanční pohled na fungování města, výsledek hospodaření přináší ekonomický pohled. Bere v potaz např. odpisy, tvorbu opravných prostředků a změnu stavu zásob. Na rozdíl od rozpočtových položek podává také informace o využití majetku a o efektivitě hospodaření obce.

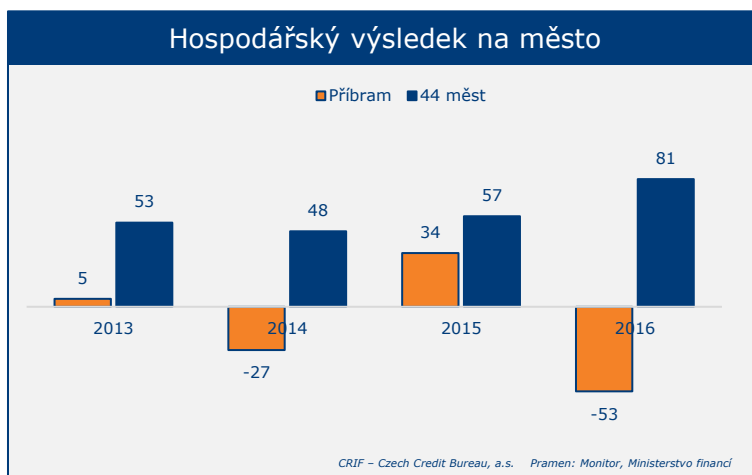
Příbram vykázala ve dvou z posledních čtyř let záporný hospodářský výsledek, což znamená, že její náklady byly vyšší než výnosy. Navíc v roce 2013 byly výnosy jen o něco málo vyšší než náklady. Takže Příbram dosahovala v posledních čtyřech letech mnohem horšího hospodářského výsledku než srovnatelná města.

Graf 50: Hospodářský výsledek v Kč na obyvatele

Obdobný obraz dostaneme z porovnání hospodářského výsledku připadajícího na jedno město.

Graf 51: Hospodářský výsledek v mil. Kč na město

7. PŘÍLOHY

7.1. iRatingový Certifikát za rok 2016

Certifikát číslo: CZ160028010171

iRating
powered by Cribis

CRIF - Czech Credit Bureau, a. s.

CERTIFIKÁT

Město Příbram
IČO: 00243132

ratingové hodnocení

B+

Téměř bez rizika

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P. Finger'.

Ing. Pavel Finger, MBA
člen představenstva společnosti
CRIF – Czech Credit Bureau, a. s.

Datum vystavení: 27. června 2017

7.2. Komentář k iRatingovému hodnocení za rok 2016

Subjekt	Datum výpočtu: 27.06.2017 k 31.12.2016		
Příbram	IČ:	243132	
PTD = 0,075 %		Téměř bez rizika	B+
Komentář			
2016	Celkový rozpočet se jeví stabilní		
2015/2016	Zvýšení podílu příjmů z prodaného majetku na celkových příjmech		
2015	Nižší podíl příjmů z prodaného majetku na celkových příjmech		
2016	Vyšší schopnost krytí kapitálových výdajů		
2015	Vyšší schopnost krytí kapitálových výdajů		
2015/2016	Zvýšení okamžité likvidity		
2016	Vysoká okamžitá likvidita		
2016	Vysoká pohotová likvidita		
2016	Nižší zadluženost		
2015	Nižší zadluženost		
2016	Vysoká míra oddlužování cizího kapitálu		
2015	Vysoká míra oddlužování cizího kapitálu		
2015/2016	Zvýšení míry oddlužení bankovních úvěrů		
2016	Vysoká míra oddlužení bankovních úvěrů		
2015/2016	Snížení podílu dluhové služby na provozních příjmech		
2015/2016	Krytí dluhové služby se zvýšilo		
2016	Vyšší průměrné příjmy obyvatel v regionu		
2016	Nadprůměrný počet podnikatelských subjektů na 100 obyvatel v regionu		
Hodnocení			
Posuzovaná obec (posuzované město) převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují velmi dobrou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají velmi dobré předpoklady dalšího rozvoje.			
Únosné zadlužení obce			
Maximální objem cizích zdrojů	615 623 tis. Kč		
Maximální volná střednědobá úvěrová kapacita k 31.12.2016	564 814 tis. Kč		

UKAZATELE STATICKÉ	2014	2015	2016
Podíl celkových příjmů k celkovým výdajům v %	97,38	107,85	124,31
Podíl provozních příjmů k provozním výdajům v %	111,86	122,14	124,92
Podíl neinvestičních dotací k provozním příjmům v %	11,72	11,91	11,65
Podíl příjmů z prodeje majetku k celkovým příjmům v %	2,26	0,18	0,96
Podíl salda provozních příjmů a výdajů k provozním příjmům v %	10,60	18,13	19,95
Podíl provozních a kapitálových příjmů ke kapitálovým výdajům v %	363,58	378,60	1 302,91
Podíl dotací k celkovým příjmům v %	20,66	24,43	18,10
Podíl celkového HV k vlastnímu jmění v %	8,10	8,24	7,31
Podíl finančního majetku k celkovým aktivům v %	0,69	1,14	4,68
Podíl celkových příjmů a finančního majetku k celkovým výdajům v %	101,36	115,41	155,32
Okamžitá likvidita	0,45	1,25	4,94
Běžná likvidita	0,75	1,70	5,43
Doba obratu pohledávek ve dnech	34,35	33,07	13,10
Doba obratu krátkodobých závazků ve dnech	18,91	19,24	17,12
Celková zadluženost v %	2,44	1,48	1,35
Podíl celkového objemu úvěrů k celkovým příjmům v %	8,09	3,42	2,05
Míra oddlužování cizích zdrojů v %	324,59	548,81	534,55
Míra oddlužování bankovních úvěrů v %	579,14	1 452,68	1 876,22
Podíl dluhové služby k provozním příjmům v %	1,47	5,00	1,22
Krytí dluhové služby v %	3 637,65	1 161,48	3 427,09

UKAZATELE DYNAMICKÉ (VÝVOJ)	2014/2015	2015/2016
Podíl celkových příjmů k celkovým výdajům v %	10,80	15,30
Podíl provozních příjmů k provozním výdajům v %	9,20	2,30
Podíl neinvestičních dotací k provozním příjmům v %	1,60	-2,10
Podíl příjmů z prodeje majetku k celkovým příjmům v %	-92,20	446,30
Podíl salda provozních příjmů a výdajů k provozním příjmům v %	71,00	10,00
Podíl provozních a kapitálových příjmů ke kapitálovým výdajům v %	4,10	244,10
Podíl dotací k celkovým příjmům v %	18,20	-25,90
Podíl celkového HV k vlastnímu jmění v %	1,70	-11,30
Podíl finančního majetku k celkovým aktivům v %	65,80	308,70
Podíl celkových příjmů a finančního majetku k celkovým výdajům v %	13,90	34,60
Okamžitá likvidita	175,00	295,70
Běžná likvidita	125,50	220,20
Doba obratu pohledávek ve dnech	-3,70	-60,40
Doba obratu krátkodobých závazků ve dnech	1,80	-11,00
Celková zadluženost v %	-39,30	-8,80
Podíl celkového objemu úvěrů k celkovým příjmům v %	-57,70	-40,10
Míra oddlužování cizích zdrojů v %	69,10	-2,60
Míra oddlužování bankovních úvěrů v %	150,80	29,20
Podíl dluhové služby k provozním příjmům v %	239,30	-75,50
Krytí dluhové služby v %	-68,10	195,10
Nefinanční ukazatele		2016
Počet obyvatel		33 058
Míra nezaměstnanosti v okresu dle údajů MPSV v %		6,308
Průměrný příjem v kraji v Kč		27 730
Počet podnik. subjektů na 100 ek. aktivních obyvatel v okresu		23,484
Index ekonomického zatížení obce		50,045
Index stáří obce		134,646
Cizí zdroje v přepočtu na 1 obyvatele v tis. Kč		1,537
Informace o výpočtu		
Finanční bonita		B
Nefinanční bonita		a
Výsledný rating		B+

7.3. Interpretace iRatingových stupňů

Ratingový stupeň	Hodnocení	Popis
A	Bez rizika	Posuzovaná obec velmi výrazně převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují vynikající finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají velmi dobré předpoklady dalšího rozvoje.
B+	Téměř bez rizika	Posuzovaná obec převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují vynikající finanční stabilitu, která není výrazně ovlivněna okolním prostředím a horšími ekonomickými podmínkami regionu.
B	Velmi nízké riziko	Posuzovaná obec převyšuje rámec srovnatelných subjektů. Ekonomické ukazatele prokazují velmi dobrou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají dobré předpoklady dalšího rozvoje.
B-	Nízké riziko	Posuzovaná obec je v rámci srovnatelných subjektů průměrná. Většina ekonomických ukazatelů prokazuje dobrou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají velmi dobré předpoklady dalšího rozvoje.
C+	Střední riziko	Posuzovaná obec je v rámci srovnatelných subjektů mírně podprůměrná. Většina ekonomických ukazatelů prokazuje sníženou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají dobré předpoklady dalšího rozvoje.
C	Vyšší riziko	Posuzovaná obec je v rámci srovnatelných subjektů podprůměrná. Ekonomické ukazatele prokazují sníženou finanční stabilitu a okolní prostředí a zhoršené ekonomické podmínky regionu mohou negativně ovlivnit další rozvoj.
C-	Vysoké riziko	Posuzovaná obec je v rámci srovnatelných subjektů velmi podprůměrná. Většina ekonomických ukazatelů prokazuje nedostatečnou finanční stabilitu. Okolní prostředí a ekonomické podmínky regionu dávají určité předpoklady dalšího rozvoje.

7.4. Tabulky

Tabulka 1: Meziroční změna příjmů	17
Tabulka 2: Meziroční změna výdajů	18
Tabulka 3: Meziroční změna kapitálových výdajů	18
Tabulka 4: Struktura celkových příjmů	23
Tabulka 5: Skladba celkových příjmů	23
Tabulka 6: Struktura běžných výdajů podle vybraných položek	37
Tabulka 7: Skladba běžných výdajů podle vybraných položek	38
Tabulka 8: Skladba celkových výdajů podle odvětví	43
Tabulka 9: Struktura výdajů na služby pro obyvatelstvo	47
Tabulka 10: Skladba výdajů na služby pro obyvatelstvo	47
Tabulka 11: Skladba výdajů na průmysl a další odvětví	52

7.5. Grafy

Graf 1: Struktura obyvatel Příbrami podle věku	6
Graf 2: Podíl počtu narozených k počtu zemřelých	6
Graf 3: Podíl počtu přistěhovalých k počtu vystěhovalých	7
Graf 4: Počet živnostníků na 1 000 obyvatel 15+	8
Graf 5: Počet obchodních společností na 1 000 obyvatel 15+	9
Graf 6: Počet svobodných povolání na 1 000 obyvatel 15+	9
Graf 7: iRating obcí v roce 2016, ČR	11
Graf 8: iRating obcí v roce 2016, Středočeský kraj	12
Graf 9: iRating obcí v roce 2016, města 20 000 – 49 999 obyvatel	13
Graf 10: Krytí cizích zdrojů finančním majetkem	14
Graf 11: Podíl salda na příjmech	20
Graf 12: Saldo rozpočtu v Kč na obyvatele	21
Graf 13: Příjmy v Kč na obyvatele	22
Graf 14: Daňové příjmy v Kč na obyvatele	25
Graf 15: Daň z nemovitých věcí v Kč na obyvatele	26
Graf 16: Místní poplatky v Kč na obyvatele	26
Graf 17: Správní poplatky v Kč na obyvatele	27
Graf 18: Příjmy z pronájmu majetku v Kč na obyvatele	28
Graf 19: Příjmy z vlastní činnosti v Kč na obyvatele	29
Graf 20: Nedaňové příjmy v Kč na obyvatele	29
Graf 21: Kapitálové příjmy v Kč na obyvatele	30
Graf 22: Struktura dotací	32
Graf 23: Neinvestiční dotace v Kč na obyvatele	33
Graf 24: Investiční dotace v Kč na obyvatele	34
Graf 25: Výdaje celkem v Kč na obyvatele	35

Graf 26: Běžné výdaje v Kč na obyvatele	36
Graf 27: Vývoj kapitálových výdajů a investičních dotací v mil. Kč	39
Graf 28: Kapitálové výdaje v Kč na obyvatele	40
Graf 29: Podíl kapitálových výdajů na celkových	40
Graf 30: Pořízení dlouhodobého hmotného majetku v Kč na obyvatele.....	41
Graf 31: Struktura celkových výdajů podle odvětví, průměr 2013-2016	43
Graf 32: Výdaje na služby pro obyvatelstvo v Kč na obyvatele.....	44
Graf 33: Výdaje na komunální služby a územní rozvoj v Kč na obyvatele	45
Graf 34: Výdaje na vzdělávání v Kč na obyvatele	46
Graf 35: Výdaje na služby pro obyvatelstvo v Kč na obyvatele, průměr 2013- 2016	49
Graf 36: Výdaje na místní správu v Kč na obyvatele.....	50
Graf 37: Výdaje na průmysl a další odvětví v Kč na obyvatele, průměr 2013- 2016	52
Graf 38: Výdaje na sociální péči v Kč na obyvatele	53
Graf 39: Výdaje na veřejný pořádek v Kč na obyvatele	54
Graf 40: Struktura kapitálových výdajů podle odvětví, průměr 2013-2016	55
Graf 41: Vybrané kapitálové výdaje v Kč na obyvatele, průměr 2013-2016	56
Graf 42: Podíl vybraných kapitálových výdajů na celkových výdajích, průměr 2013-2016	57
Graf 43: Dluh v Kč na obyvatele	58
Graf 44: Krátkodobý finanční majetek v Kč na obyvatele.....	59
Graf 45: Podíl cizích zdrojů na majetku.....	60
Graf 46: Cizí zdroje v mil. Kč na město	61
Graf 47: Dlouhodobý hmotný majetek v Kč na obyvatele	61
Graf 48: Dlouhodobý finanční majetek v Kč na obyvatele	62
Graf 49: Likvidita	63
Graf 50: Hospodářský výsledek v Kč na obyvatele.....	64
Graf 51: Hospodářský výsledek v mil. Kč na město	64

7.6. Seznam měst ve velikostní kategorii 20 000 – 49 999 obyvatel

00279943	Město Blansko
00297569	Město Bohumín
00283061	Město Břeclav
00260428	Město Česká Lípa
00297437	Město Český Těšín
00267449	Město Havlíčkův Brod
00284891	Město Hodonín
00253979	Město Cheb
00270211	Město Chrudim
00262340	Město Jablonec nad Nisou
00246875	Město Jindřichův Hradec
00254657	Město Karlovy Vary
00255661	Město Klatovy
00235440	Město Kolín
00298077	Město Kopřivnice
00296139	Město Krnov
00287351	Město Kroměříž
00236195	Město Kutná Hora
00263958	Město Litoměřice
00266027	Město Litvínov
00272868	Město Náchod
00298212	Město Nový Jičín
00297577	Město Orlová
00249998	Město Písek
00288659	Město Prostějov
00243132	Město Příbram
00259586	Město Sokolov
00251810	Město Strakonice
00303461	Město Šumperk
00253014	Město Tábor
00278360	Město Trutnov
00290629	Město Třebíč
00297313	Město Třinec
00291471	Město Uherské Hradiště
00304387	Město Valašské Meziříčí
00304450	Město Vsetín
00292427	Město Vyškov
00293881	Město Znojmo
00295841	Město Žďár nad Sázavou

00261238	Statutární Město Děčín
00261891	Statutární Město Chomutov
00238295	Statutární Město Mladá Boleslav
00301825	Statutární Město Přerov
00266621	Statutární Město Teplice

Skupina CRIF byla založena v roce 1998 v Bologni a patří mezi největší světové provozovatele úvěrových registrů. Ve 22 zemích na 4 kontinentech zaměstnáváme 2 500 pracovníků.

Poskytujeme

- Produkty a služby pro prevenci rizika z obchodního vztahu
- Konzultační a expertní služby

Naší doménou je

- Sběr a integrace obchodních informací
- Analýza dat, hledání souvislostí a interpretace
- Vizualizace a prezentace výsledků

Na Vítězné pláni 1719/4, Nusle
140 00 Praha 4

Tel. +420 277 778 530

Fax +420 277 778 580

Email info.cz@crif.com

www.crif.cz

www.informaceoobcich.cz